

เอกสารประกอบการพิจารณา

ญัตติด่วน

เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญ

พิจารณาศึกษาหาแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหา

เกี่ยวกับการข่มขืนกระทำชำเรา

เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญ

พิจารณาศึกษาแนวทางและมาตรการแก้ไขปัญหาและยุติการใช้ความรุนแรง

ในสังคมทุกรูปแบบ

อ.พ. 17/2562 สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง

เอกสารประกอบ
การพิจารณา

เอกสารเพิ่มเติม

สำนักวิชาการ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
โทร. 0 2244 2070-2

ญัตติด่วน

เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญ
พิจารณาศึกษาหาแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหา
เกี่ยวกับการข่มขืนกระทำชำเรา
(นางสาวพัชรินทร์ ชำศิริพงษ์ เป็นผู้เสนอ)

เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญ
พิจารณาศึกษาแนวทางและมาตรการแก้ไขปัญหาและ
ยุติการใช้ความรุนแรงในสังคมทุกรูปแบบ
(นางผ่องศรี แซ่จิ้ง และนางมุกดา พงษ์สมบัติ เป็นผู้เสนอ)

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณา (อ.พ.) นี้ จัดทำขึ้นเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ร่างพระราชบัญญัติ ญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ พระราชกำหนด ญัตติ หรือหนังสือสัญญา ระหว่างประเทศ ที่เข้าสู่การประชุมของสภาผู้แทนราษฎร และที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา โดยศึกษา รวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูล สถิติ ข้อเท็จจริง บทความทางวิชาการ และ/หรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นให้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา กรรมการ และบุคคลในวงงานรัฐสภา ใช้ในการประกอบการพิจารณา ตลอดจนเป็นข้อมูลอ้างอิงสำหรับผู้สนใจทั่วไป

สำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ผู้รับผิดชอบ

นางอรวรรณ พันธุ์เป็รื่อง

ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ

นางมาลินี คงรีน

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการวิชาการ 3

ผู้จัดทำและรับผิดชอบ

นายวิชาญ ทรายอ่อน

วิทยากรชำนาญการพิเศษ

นายณัฐพล ยิ่งกล้า

นิติกรชำนาญการพิเศษ

นางสาวสิริพิชญ์ชนก คุณประเสริฐ

นิติกรชำนาญการ

นางมัลลิกา สมบัติศิริ

เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส

นางสาวเมษณีญา สนวนทรัพย์

เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

นางสาวอชฌา ไตรมาลัย

เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

นางเสาวภา วาสนา

เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

ธันวาคม 2562

บทสรุปสำหรับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ประเทศไทยมีประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งบัญญัติให้ผู้กระทำความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราต้องได้รับโทษทางอาญา กฎหมายดังกล่าวมีการแก้ไขเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันหลายครั้งซึ่งการแก้ไขเพิ่มเติมครั้งล่าสุดใน พ.ศ. 2562 คือ พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 27) พ.ศ. 2562 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 136 ตอนที่ 69 ก วันที่ 27 พฤษภาคม 2562 ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมในหลายประเด็น เช่น การเพิ่มเติมคำนิยามคำว่า “กระทำชำเรา” หรือกำหนดให้การกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศแก่บุคคลซึ่งไม่สามารถปกป้องตนเองได้อันเนื่องมาจากทุพพลภาพ ผู้มีจิตบกพร่อง โรควิต หรือจิตฟั่นเฟือน คนเจ็บป่วย คนชรา สตรีมีครรภ์ หรือผู้ซึ่งอยู่ในภาวะไม่สามารถรู้ผิดชอบ ผู้กระทำต้องรับโทษหนักขึ้น เพื่อเป็นการคุ้มครองบุคคลซึ่งไม่สามารถปกป้องตนเองได้ (vulnerable person) เป็นต้น

ปัญหาเกี่ยวกับการข่มขืนกระทำชำเรา เป็นอาชญากรรมทางเพศ ที่เกิดขึ้นในทุกสังคมทั่วโลก และมีแนวโน้มที่จะมีจำนวนเพิ่มขึ้น รวมถึงมีระดับของความรุนแรงมากขึ้น โดยมีการกระทำที่รุนแรงทั้งทางร่างกาย จิตใจและทางเพศต่อเหยื่อ สำหรับประเทศไทยพบว่า ปัญหาการข่มขืนได้ทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น เหยื่อที่ถูกข่มขืนส่วนใหญ่เป็นได้ทั้งชายและหญิง และมีทุกช่วงอายุ ตั้งแต่เด็กอายุ 1 ขวบไปจนถึงคนชรา ก็มีโอกาสเสี่ยงต่อการตกเป็นเหยื่อได้เช่นกัน และยังไปกว่านั้นผู้ข่มขืนก็มีใช้มีแต่เฉพาะบุคคลแปลกหน้าที่ไม่เคยรู้จักกันมาก่อนเท่านั้น แต่ในปัจจุบันยังพบว่า การข่มขืนนั้นสามารถเกิดขึ้นได้ ทั้งจากบุคคลทั่วไปและบุคคลใกล้ชิด บางครั้งผู้ข่มขืนเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดรู้จัก เป็นเพื่อนหรือคนรัก รวมทั้งบุคคลในเครือญาติครอบครัวเดียวกัน

ในขณะเดียวกัน ปัญหาการใช้ความรุนแรงในสังคมทุกรูปแบบในประเทศไทยก็มีอัตราความรุนแรงเพิ่มมากขึ้นเช่นเดียวกัน ความรุนแรงเป็นพฤติกรรมและการกระทำที่ล่วงละเมิดสิทธิบุคคลทั้งร่างกาย วาจา จิตใจ ทางเพศ ตลอดจนคุกคามจำกัดและกีดกันสิทธิเสรีภาพทั้งในที่สาธารณะและในการดำเนินชีวิตส่วนตัว ซึ่งเป็นผลให้เกิดความทุกข์ทรมานทั้งทางร่างกายและจิตใจแก่ผู้ถูกระทำ โดยเฉพาะความรุนแรงในครอบครัว ซึ่งเกิดจากการกระทำของคนในครอบครัวต่อสมาชิกในครอบครัวของตน เป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อนเกี่ยวกับบุคคลใกล้ชิด ทางแก้ปัญหาคงใช้มิติทางกฎหมายอย่างเดียวไม่ได้ ต้องใช้สหวิชาชีพเข้าไปแก้ปัญหาเพื่อรักษาสถาบันครอบครัวให้กลับมารักใคร่กลมเกลียวกันต่อไป

ดังนั้น จึงได้มีการเสนอญัตติด่วน เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาหาแนวทางป้องกันและแก้ไขเกี่ยวกับการข่มขืนกระทำชำเรา และญัตติด่วน เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางและมาตรการแก้ไขปัญหาและยุติการใช้ความรุนแรงในสังคมทุกรูปแบบ

เอกสารประกอบการพิจารณา

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปสำหรับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	ก
ส่วนที่ 1 สารระสำคัญ ญัตติด่วน เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญ พิจารณาศึกษาหาแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาลูกค้าเกี่ยวกับการข่มขืนกระทำชำเรา (นางสาวพัชรินทร์ ชำศิริพงษ์ เป็นผู้เสนอ)	
สารระสำคัญ ญัตติด่วน เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญ พิจารณาศึกษาแนวทางและมาตรการแก้ไขปัญหาลูกค้าและยุติการใช้ความรุนแรงในสังคม ทุกรูปแบบ (นางผ่องศรี แซ่จิ่ง และนางมุกดา พงษ์สมบัติ เป็นผู้เสนอ)	2
ส่วนที่ 2 บทวิเคราะห์	4
2.1 ศึกษาแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาลูกค้าเกี่ยวกับการข่มขืนกระทำชำเรา	4
2.2 ศึกษาแนวทางและมาตรการแก้ไขปัญหาลูกค้าและยุติการใช้ความรุนแรงในสังคมทุกรูปแบบ	9
ส่วนที่ 3 ข้อมูลประกอบการพิจารณาญัตติ	15
- การบัญญัติความผิดกรณีข่มขืนกระทำชำเราในกฎหมายของประเทศไทย	15
- ความผิดเกี่ยวกับเพศตามประมวลกฎหมายอาญา	15
- ข้อเสนอของคณะกรรมการวิสามัญ พิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม ประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	20
- กฎหมายไทยกับความรุนแรงในครอบครัว	21
- กรณีศึกษากฎหมายต่างประเทศเพื่อกำหนดมาตรการคุ้มครองผู้ถูกกระทำซึ่งเป็นเด็ก	25
- แนวนโยบายเพื่อกำกับดูแลของหน่วยงานที่รับผิดชอบ	27
- งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	29
- ข้อเสนอแนะ	30

ส่วนที่ 1

สาระสำคัญ

ญัตติด่วน เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษา
หาแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการข่มขืนกระทำชำเรา
(นางสาวพัชรินทร์ ชำศิริพงษ์ เป็นผู้เสนอ)

หลักการ

เพื่อให้ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญเพื่อพิจารณาศึกษาหาแนวทาง
ป้องกันและแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการข่มขืนกระทำชำเรา

เหตุผล

ด้วยปัจจุบันประเทศไทยมีคดีการข่มขืนเกิดขึ้นจำนวนมาก เฉพาะในเขตกรุงเทพมหานคร
โดยเฉลี่ยวันละ 87 ราย ค่าเฉลี่ยในรอบ 5 ปีของคดีข่มขืนในไทยเฉพาะที่มีการแจ้งความเกิดคดีข่มขืน
ปีละประมาณ 4,000 คดี จับคนร้ายได้ 2,400 คดี แต่เมื่อมีการวิจัย กลับได้ข้อมูลว่ามีคดีข่มขืนที่ไม่ได้แจ้งความ
ประมาณร้อยละ 87 นั่นหมายความว่าหนึ่งปีมีคดีข่มขืนในไทยมากถึง 30,000 คดี ในขณะที่จำนวนคดีข่มขืน
ที่มีการแจ้งความทั่วโลกมีประมาณ 250,000 คดี ถ้านับจำนวนคดี ประเทศไทยจะอยู่อันดับ 10 ของโลก แต่ถ้า
นับตามอัตราเฉลี่ยของคดีกับจำนวนประชากรหญิงไทยจะมีสถิติคดีข่มขืนอยู่อันดับที่ 29 ของโลก ปัจจัย
ที่ก่อให้เกิดคดีข่มขืนในไทย พบว่า มาจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากที่สุด ขณะที่อาชีพที่ก่อคดีมากที่สุด
คือ อาชีพลูกจ้างทั่วไป คนว่างงาน และนักเรียน นักศึกษา ส่วนอาชีพของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อคดีข่มขืนพบว่า
เป็นนักเรียนนักศึกษามากถึงร้อยละ 51.2 เป็นเด็กร้อยละ 6.6 แม้ตัวเลขจะดูไม่สูงนัก แต่มีแนวโน้มว่าเหยื่อจะ
เป็นเด็กมากขึ้นเรื่อย ๆ นักวิชาการด้านอาชญาวิทยาจากมหาวิทยาลัยมหิดลมองว่า คดีข่มขืนที่มีแนวโน้มสูงขึ้น
เรื่อย ๆ สาเหตุหนึ่งอาจมาจากการซึมซับความรุนแรงผ่านสังคมออนไลน์ที่ขยายตัวอย่างรวดเร็วตั้งแต่เด็ก
เมื่อโตขึ้นความรุนแรงที่สะสมได้ถูกระบายออกโดยไปกระทำต่อผู้อื่น สถิติดังกล่าวได้จากการรวบรวมข่าวตาม
หน้าหนังสือพิมพ์ และข่าวการข่มขืนกระทำชำเราก็คือเป็นข่าวการกระทำความรุนแรงทางเพศที่พบมากที่สุด
จากหน้าหนังสือพิมพ์เช่นกัน (51.5 %) การข่มขืนเป็นภัยคุกคามที่หลายคนมีความหวาดกลัว ซึ่งหลายภาคส่วน
ต่างก็พร้อมใจเสนอให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมให้การข่มขืนในทุกกรณีต้อง
ได้รับโทษประหารสถานเดียว โดยไม่มีการลดหย่อนไม่ว่าด้วยเหตุผลใด ๆ ก็ตาม วัตถุประสงค์ของการเรียกร้อง
ให้เพิ่มโทษนั้นเป็นไปโดยความคาดหวังให้เกิดการป้องปรามไม่ให้กล้ากระทำผิด ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยที่ว่า
การมีโทษประหารไม่ได้มีส่วนในการเพิ่มหรือลดอัตราการทำอาชญากรรม ซึ่งกรณีดังกล่าวเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับ
ประโยชน์สำคัญของแผ่นดิน หรือมีความจำเป็นรีบด่วนในการที่จะรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดี
ของประชาชนหรือความมั่นคงของประเทศไม่ว่าในทางเศรษฐกิจหรือในทางใด ๆ ก็ตาม หรือในอันที่จะเกิดเหตุใด ๆ
ที่กระทบกระเทือนต่อเสรีภาพของประชาชนอย่างร้ายแรง

สาระสำคัญ

ญัตติด่วน เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษา
แนวทางและมาตรการแก้ไขปัญหาและยุติการใช้ความรุนแรงในสังคมทุกรูปแบบ
(นางผ่องศรี แซ่จิ่ง และนางมุกดา พงษ์สมบัติ เป็นผู้เสนอ)

หลักการ

เพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญเพื่อพิจารณาศึกษาแนวทางและมาตรการ
แก้ไขปัญหาและยุติการใช้ความรุนแรงในสังคมทุกรูปแบบ

เหตุผล

ปัญหาการใช้ความรุนแรงในสังคมทุกรูปแบบ มีอัตราการเกิดความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็น
ความรุนแรงทางด้านจิตใจ การทำร้ายร่างกาย ปัญหาการตีมีเครื่องตีที่มีแอลกอฮอล์ และการเล่นการพนัน
ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาที่สำคัญตามมา ปัญหาหนี้สิน และความเครียดที่เกิดจากการทำงาน ความเหลื่อมล้ำทางเพศ
การล่วงละเมิดทางเพศ และการข่มขืนกระทำชำเรา ถึงแม้ว่าจะมีกฎหมายหลายฉบับเกี่ยวกับการป้องกันและ
แก้ไขการกระทำความรุนแรงในครอบครัว แต่ยังมีเหตุการณ์เกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก และความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น
ทั้งวิธีการและการกระทำที่หลากหลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาความรุนแรงในครอบครัว เป็นปัญหาเบื้องต้น
ของความสงบสุขของสังคม ปัญหาความรุนแรงที่พบบ่อย ได้แก่ สามีทำร้ายภรรยา การทารุณเด็ก
การใช้แรงงานเด็ก ความรุนแรงเหล่านี้มีผลกระทบต่อบุคคลทำให้เกิดพฤติกรรมก้าวร้าว เก็บกด อาฆาต
ขาดความไว้วางใจซึ่งกันและกัน นอกจากนั้นครอบครัวที่พ่อแม่ตีแม่ตีเมีย ใช้สารเสพติด ใช้อาวุธต่อสู้กัน
ทำร้ายบุตร รวมทั้งการหย่าร้างเป็นสาเหตุให้เด็กหวาดระแวงผู้ใหญ่และสูญเสียสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น
อาจทำให้มีพฤติกรรมก้าวร้าวทารุณเด็กอื่น หนีออกจากบ้าน รู้สึกว่าตนเองหมดคุณค่าหันไปหาที่พึ่งอื่น ๆ เช่น
สารเสพติด มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันสมควรและขาดความรับผิดชอบ ความขัดแย้งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในครอบครัว
เกิดจากสาเหตุนิสัยและความเคยชินส่วนตัว เป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงกันยากมาก ขาดความตระหนักในบทบาท
และหน้าที่ใช้ความรุนแรงตัดสินปัญหาในครอบครัว ได้แก่ การทะเลาะ ดุด่า ข่มขู่ จนกระทั่งลงมือต่ตีกัน
ความรุนแรงในครอบครัวมีผลเสียต่อจิตใจ และพัฒนาการทางด้านบุคลิกภาพของเด็ก ซึ่งถ้าสังคมไม่ช่วยกัน
ลดการใช้ความรุนแรงในครอบครัวให้หมดไป หรือลดน้อยลง ในที่สุดก็ได้ประชากรที่นิยมความรุนแรง
ซึ่งการใช้ความรุนแรงในการแก้ไขปัญหา ความขัดแย้งในครอบครัวไม่ใช่วิธีแก้ปัญหาที่ถูกต้อง ส่วนมากพบว่า
ผู้ที่นิยมแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งในครอบครัวโดยใช้ความรุนแรง จะมีประสบการณ์ชีวิตซึ่งถูกเลี้ยงดู
มาในครอบครัวที่ใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหา เช่น ถูกทุบตีตบหน้าหรือถูกลงโทษอย่างรุนแรงจากพ่อแม่
หรือญาติผู้ใหญ่ภายในครอบครัว ทำให้มีผลต่อครอบครัวคือขาดสัมพันธภาพภายในครอบครัว
แยกตัวกลายเป็นเด็กเร่ร่อน ส่งผลกระทบต่อสังคมกลายเป็นเด็กก่ออาชญากรรม สร้างปัญหารุนแรงเมื่อโต
เป็นผู้ใหญ่ ซึ่งกรณีดังกล่าวเป็นเรื่องสำคัญและอยู่ในความสนใจของประชาชน และส่งผลกระทบต่อสุขภาพ

กำลังบุคคลของประเทศ จึงจำเป็นต้องหาแนวทางการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งและการใช้ความรุนแรงเพื่อเกิดสัมพันธภาพอันดีต่อสังคมและประเทศชาติต่อไป

ดังนั้น จึงขอเสนอผู้ติดตามดังกล่าวมาเพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาตั้งคณะกรรมการวิชาการ วิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางและมาตรการแก้ไขปัญหาและยุติการใช้ความรุนแรงในสังคมทุกรูปแบบ ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ข้อ 49 และข้อ 50 ส่วนเหตุผลและรายละเอียดจะได้ชี้แจงในที่ประชุมสภาฯ ต่อไป

ส่วนที่ 2

บทวิเคราะห์

2.1 ศึกษาแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาลักษณะเกี่ยวกับการข่มขืนกระทำชำเรา

การข่มขืนกระทำชำเรา (Rape) เป็นอาชญากรรมทางเพศ ที่เกิดขึ้นในทุกสังคมทั่วโลก และมีแนวโน้มที่จะมีจำนวนเพิ่มขึ้น รวมถึงมีระดับของความรุนแรงมากขึ้น โดยมีการกระทำที่รุนแรงทั้งทางร่างกาย จิตใจ และทางเพศต่อเหยื่อ สำหรับประเทศไทยจะพบว่า ปัญหาการข่มขืนได้ทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น เหยื่อที่ถูกข่มขืนส่วนใหญ่เป็นได้ทั้งชายและหญิง และมีทุกช่วงอายุ ตั้งแต่เด็กอายุ 1 ขวบไปจนถึงคนชราที่มีโอกาสเสี่ยงต่อการตกเป็นเหยื่อได้เช่นกัน และยิ่งไปกว่านั้นผู้ข่มขืนก็มีไม่เฉพาะบุคคลแปลกหน้าที่ไม่เคยรู้จักกันมาก่อน เท่านั้น แต่ในปัจจุบันยังพบว่า การข่มขืนนั้นสามารถเกิดขึ้นได้ ทั้งจากบุคคลทั่วไปและบุคคลใกล้ชิด บางครั้งผู้ข่มขืนเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดรู้จัก เป็นเพื่อนหรือคนรัก รวมทั้งบุคคลในเครือญาติครอบครัวเดียวกัน (Incest) เช่น เกิดจากการกระทำของ พ่อ แม่ ลุง น้า อา หรือเกิดจากญาติผู้ใหญ่ ที่ผู้ตกเป็นเหยื่อให้ความเคารพและไว้วางใจ เหตุการณ์เหล่านี้ก็เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในสังคมปัจจุบัน

นิยามความหมาย

ความหมายตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ได้ให้ความหมายว่า

“การข่มขืนกระทำชำเรา” เป็นฐานความผิดอาญา ที่ผู้กระทำชำเราบุคคลอื่น ไม่ว่าจะผู้กระทำหรือผู้ถูกกระทำจะเป็นชายหรือหญิง และจะเป็นคู่สมรสของตนหรือไม่ โดยใช้กำลังประทุษร้าย โดยผู้ถูกกระทำอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ หรือโดยทำให้ผู้ถูกกระทำเข้าใจผิดว่าตนเป็นบุคคลอื่น

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 27) พ.ศ. 2562 มาตรา 3 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (18) ของมาตรา 1 แห่งประมวลกฎหมายอาญา ได้ให้ความหมายว่า

“กระทำชำเรา” หมายความว่า กระทำเพื่อสนองความใคร่ของผู้กระทำ โดยการใช้อวัยวะเพศของผู้กระทำล่วงล้ำอวัยวะเพศ ทวารหนัก หรือช่องปากของผู้อื่น

การกระทำชำเราตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 27) พ.ศ. 2562 มีความหมายที่กว้างกว่ากฎหมายเดิม จะเห็นว่ากฎหมายใหม่แทนผู้ถูกกระทำโดยใช้คำว่า “ผู้อื่น” ซึ่งอาจเป็นหญิงหรือชายก็ได้ กฎหมายใหม่ให้รวมการกระทำที่หญิงกระทำต่อชาย หรือชายกระทำต่อชายด้วย ทั้งนี้ หมายความว่ารวมตลอดถึงเพศที่ 3 อีกด้วย และวิธีการในการข่มขืน ได้แก่ ชูเชิญ ใช้กำลังประทุษร้าย ทำให้ผู้อื่นอยู่ในภาวะที่ไม่อาจขัดขืนได้ ทำให้ผู้อื่นเข้าใจผิดว่าตนเป็นบุคคลอื่น

สถานการณ์ปัจจุบัน

สถานการณ์ความรุนแรงทางเพศในประเทศไทยถือว่าอยู่ในระดับที่น่าเป็นห่วง จากการรวบรวมสถิติข่าวความรุนแรงทางเพศ พ.ศ. 2560 ในหนังสือพิมพ์ 13 ฉบับ โดยมูลนิธิหญิงชายก้าวไกล พบว่า เกิดเหตุความรุนแรงทางเพศทั้งหมด 317 ข่าว ซึ่งช่วงอายุของผู้ถูกกระทำเกินครึ่งเป็นกลุ่มเด็กและเยาวชน อายุ 5-20 ปี ถึงร้อยละ 60.6 รองลงมาอายุ 41-60 ปี ร้อยละ 30.9 ที่น่ากังวลใจคืออายุของผู้ถูกกระทำน้อยที่สุดเป็นเด็กหญิง 5 ขวบถูกข่มขืน และมากที่สุด 90 ปี และที่น่าเศร้าใจคือมีผู้เสียชีวิต 20 ราย ด้านกลุ่มอาชีพ

ผู้ถูกระทำมากที่สุดคือนักเรียน นักศึกษา ถึงร้อยละ 60.9 และพบว่า ผู้กระทำความรุนแรงกว่าครึ่งเป็น คนรู้จักคุ้นเคยหรือบุคคลในครอบครัวกว่าร้อยละ 53 รองลงมาเป็นคนแปลกหน้าร้อยละ 38.2 และคนที่รู้จักกัน ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ร้อยละ 8.8 โดยอายุของผู้กระทำที่น้อยที่สุดคือ 12 ปี ซึ่งปัจจัยที่กระตุ้นให้เกิด ความรุนแรงทางเพศมากที่สุดคือ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สูงถึงร้อยละ 31.1 รองลงมาอ้างว่ามีอารมณ์ทางเพศ ร้อยละ 28 ส่วนสถานที่เกิดเหตุเกิดมักจะเป็นในที่พักของผู้ถูกระทำ และในที่เปลี่ยว ถนนเปลี่ยว ในส่วนกรณี ที่เป็นคนใกล้ชิดหรือรู้จักคุ้นเคยกระทำ มีหลายกรณีที่เกิดจากความไวใจเชื่อใจ และล่อลวง ซึ่งได้ส่งผลกระทบต่อผู้ถูกระทำให้หวาดผวา ระวัง และกลัวมากที่สุดร้อยละ 26.1 แต่ที่น่าห่วงคือยังถูกบังคับให้มีเพศสัมพันธ์ เป็นระยะเวลายาวนานหลายครั้งร้อยละ 12.8¹

ข้อมูลดังกล่าวสอดคล้องกับรายงานจากมูลนิธิปวีณา หงสกุลเพื่อเด็กและสตรี ได้รายงานสรุปสถิติ รับเรื่องราวร้องทุกข์ประจำปี พ.ศ. 2561 ของมูลนิธิฯ ตั้งแต่วันที่ 2 มกราคม-10 ธันวาคม 2561 พบว่า ปัญหา ข่มขืน/อนาจาร พ.ศ. 2561 มากกว่า ปี 2560 ถึงร้อยละ 21 ทั้งนี้ ปัญหาข่มขืนกระทำชำเรา รวมจำนวน 768 ราย มาร้องทุกข์เฉลี่ยวันละ 2.23 ราย ผู้กระทำความผิดสถิติสูงสุดของผู้กระทำผิด คือ อันดับ 1) คือญาติ จำนวน 109 ราย 2) พ่อเลี้ยงจำนวน 68 ราย 3) พ่อจำนวน 33 ราย 4) ครูจำนวน 20 ราย 5) นายจ้างจำนวน 8 ราย และ 6) อื่น ๆ 530 ราย (อาทिकันรู้จักทั่วไปและรู้จักทางเครือข่ายออนไลน์) ผู้ถูกระทำอายุน้อยที่สุด เป็นเด็กหญิงอายุ 1 ปี 6 เดือน ผู้ถูกระทำอายุมากที่สุด เป็นหญิงชราอายุ 78 ปี²

เมื่อสำรวจสถิติฐานความผิดคดีอาญาประเภทความผิด: ข่มขืนกระทำชำเรา จากศูนย์เทคโนโลยี สารสนเทศกลาง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2557-2561 พบว่ามีจำนวนผู้ถูกระทำเข้าสู่กระบวนการ ยุติธรรมโดยเข้าแจ้งความ 5 ปีซ้อนหลัง จำนวนทั้งประเทศเพียง 12,671 ราย และเจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถ จับกุมคนร้าย ทั้งประเทศจำนวน 9,642 ราย ซึ่งจากงานวิจัย และองค์กรสาธารณกุศลหลายแห่งระบุสอดคล้อง กันว่า มีคดีข่มขืนที่ไม่ได้แจ้ง หรือเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมอีกจำนวนมาก

¹ เปิดสถิติความรุนแรงทางเพศของสังคมไทยยังน่าเป็นห่วง. (2018). BLT Bangkok ออนไลน์. สืบค้นเมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม 2562 จาก www.bltbangkok.com/.../เปิดสถิติความรุนแรงทางเพศของสังคมไทยยังน่าเป็นห่วง

² มูลนิธิปวีณา หงสกุล เพื่อเด็กและสตรี. (2561). สรุปสถิติรับเรื่องราวร้องทุกข์ประจำปี 2561. สืบค้นเมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม 2562 จาก <https://pavenafoundation.or.th/>

ตาราง สถิติอาญาประเภทความผิด: ช่มชู้นกระทำซ้ำเรา

หน่วยงาน	2557			2558			2559			2560			2561		
	รับแจ้ง	จำนวนจับกุม		รับแจ้ง	จำนวนจับกุม		รับแจ้ง	จำนวนจับกุม		รับแจ้ง	จำนวนจับกุม		รับแจ้ง	จำนวนจับกุม	
	ราย	ราย	คน	ราย	ราย	คน	ราย	ราย	คน	ราย	ราย	คน	ราย	ราย	คน
กองบัญชาการ			*												
ตำรวจนครบาล	249	122	n/a	322	148	n/a	156	68	103	226	142	158	191	136	146
ตำรวจภูธรภาค 1	337	158	n/a	393	175	n/a	231	151	183	225	204	222	229	204	237
ตำรวจภูธรภาค 2	335	242	n/a	377	278	n/a	265	194	300	303	226	243	244	206	233
ตำรวจภูธรภาค 3	428	375	n/a	549	475	n/a	335	285	327	349	327	254	360	333	379
ตำรวจภูธรภาค 4	385	229	n/a	400	291	n/a	252	188	226	253	211	234	266	237	247
ตำรวจภูธรภาค 5	n/a	n/a	n/a	257	165	n/a	121	85	88	171	138	143	149	138	152
ตำรวจภูธรภาค 6	354	282	n/a	289	234	n/a	295	276	323	275	245	262	291	270	304
ตำรวจภูธรภาค 7	328	237	n/a	340	254	n/a	244	191	235	285	237	285	137	111	115
ตำรวจภูธรภาค 8	180	115	n/a	162	119	n/a	152	122	135	156	112	118	137	111	115
ตำรวจภูธรภาค 9	123	75	n/a	151	82	n/a	138	89	104	137	88	131	143	109	127
กองบัญชาการตำรวจ สอบสวนกลาง	n/a	n/a	n/a	3	3	n/a	1	0	0	9	7	7	10	6	6
รวม	2,692	1,835	n/a	3,243	2,224	n/a	2,190	1,649	2,024	2,389	1,937	2,057	2,157	1,997	2,061

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศกลาง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2561). สถิติฐานความผิดคดีอาญา.

สืบค้นเมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม 2562 จาก <http://pitc.police.go.th/dirlist/dirlist.php?dir=/crimes/2561>

* n/a หมายถึง not available (ไม่มีอยู่, ไม่ปรากฏ, หาไม่ได้)

สาเหตุที่ผู้ที่ถูกข่มขืนมักไม่รายงานอาชญากรรมต่อตำรวจเพราะเหตุผลหลายประการ เช่น ความอับอายในสิ่งที่เกิดขึ้น ไม่ต้องการให้ผู้อื่นรับรู้ ความหวาดกลัวในการถูกถามซ้ำในขั้นตอนของการสอบสวนและขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรม และสิ่งสำคัญที่สุดคือไม่มีพยานและหลักฐานเพียงพอในการร้องทุกข์ เนื่องจากคดีข่มขืนส่วนใหญ่ที่ดำเนินขึ้นระหว่างบุคคลเพียงแค่อสองคนคือ อาชญากร และเหยื่อเท่านั้น นอกจากนี้ผู้ข่มขืนมักจะมีความสัมพันธ์กับผู้ที่ถูกข่มขืนเป็นเหยื่อ จึงเป็นเหตุผลที่อาชญากรรมประเภทนี้ยังคงเป็นปัญหาอยู่ในกระบวนการยุติธรรม

จากสาเหตุที่กล่าวมาข้างต้นส่งผลให้สถิติการรายงานเหตุต่อตำรวจสำหรับคดีข่มขืนและอาชญากรรมทางเพศทั่วโลก ยังคงอยู่ในระดับต่ำเมื่อเทียบกับการเกิดขึ้นจริงของอาชญากรรมดังกล่าว จากสถิติของการเกิดคดีข่มขืนในต่างประเทศพบว่า เหยื่อของการถูกข่มขืนส่วนใหญ่จะถูกข่มขืนโดยบุคคลใกล้ชิด มีเพียงร้อยละ 8 ของคดีข่มขืนเท่านั้น ที่ถูกกระทำโดยคนแปลกหน้า และกว่า 1 ใน 3 ของคดีที่ส่งฟ้องทั้งหมดกลับต้องยกฟ้องด้วยเหตุผลของการขาดพยานหลักฐานในการพิสูจน์ความผิด

จะเห็นได้ว่าแม้แต่ในต่างประเทศเองก็ประสบปัญหาเกี่ยวกับคดีข่มขืนในกระบวนการยุติธรรม สำหรับประเทศไทยนั้น นอกจากยังไม่มีมาตรการเก็บข้อมูลสถิติเกี่ยวกับคดีข่มขืนอย่างละเอียดเพียงพอแล้ว ประเทศไทยยังมีข้อบกพร่องในด้านการเก็บสถิติอาชญากรรมประเภทนี้อย่างยิ่ง กล่าวคือการเก็บสถิติคดีอาญาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติจะทำการบันทึกเฉพาะคดีข่มขืนกระทำชำเราเท่านั้น โดยไม่มีการเก็บบันทึกการกระทำความผิดหรือการกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศอื่น ส่งผลให้สถิติความผิดเกี่ยวกับเพศของประเทศไทยไม่มีความครบถ้วนไม่สามารถนำไปสู่การวิเคราะห์ทางสถิติถึงภาพรวมของการเกิดอาชญากรรมประเภทนี้ได้อย่างชัดเจน

นอกจากนี้ ในด้านการวิเคราะห์การเกิดขึ้นของคดีดังกล่าวแบบแยกเป็นรายคดี พบว่าการวิเคราะห์พฤติการณ์แห่งคดีประสบปัญหาไม่แตกต่างกันกับต่างประเทศ คดีข่มขืนเป็นหนึ่งในประเภทคดีที่ไร้ซึ่งพยานหลักฐาน หากไม่มีการบันทึกเสียงหรือภาพโดยประจักษ์ชัดแล้ว มีความเป็นไปได้สูงที่ผู้กระทำความผิดจะไม่ถูกดำเนินคดี

อีกประเด็นหนึ่งที่เป็นหนึ่งในข้อถกเถียงเกี่ยวกับคดีข่มขืนที่สำคัญในสังคมไทยคือ การเพิ่มบทลงโทษในคดีข่มขืนให้เป็นการประหารชีวิต ซึ่งประเด็นดังกล่าวนี้มีทั้งผู้สนับสนุนและต่อต้าน ในด้านของผู้สนับสนุนแนวคิดดังกล่าวนี้ มีข้อเสนอบนพื้นฐานของหลักคิดแบบการลงโทษแบบแก้แค้นทดแทน หรือ ตาต่อตา ฟันต่อฟัน และมีความเชื่อว่าการเพิ่มบทลงโทษดังกล่าวนี้จะทำให้การก่ออาชญากรรมประเภทนี้ลดลงได้ ในทางกลับกันผู้ที่ไม่เห็นด้วยกับการเพิ่มบทลงโทษในคดีข่มขืนให้เป็นการประหารชีวิตในทุกกรณี ให้เหตุผลว่า การเพิ่มโทษดังกล่าวจะทำให้เหยื่อทุกรายจะถูกฆ่าปิดปาก รวมถึงกระบวนการยุติธรรมจะเกิดความผิดพลาดหากมีการจับแพะหรือการใส่ร้ายเกิดขึ้น เป็นต้น³

บทวิเคราะห์ผลกระทบจากการถูกข่มขืนและถูกล่วงละเมิดทางเพศ

ประเทศไทยมีประเพณี วัฒนธรรมที่ดั่งงาม บรรพบุรุษได้ปลูกฝังอบรมเลี้ยงดูให้ลูกผู้หญิงรักษาวนตัว แต่งกายให้ถูกกาลเทศะเหมาะสมกับวัย ฝ่ายผู้ชายก็ต้องเป็นสุภาพบุรุษ ไม่รังแกผู้หญิง ใ้ร่างกายที่แข็งแรงกว่า

³ จอมเดช ตรีเมฆ. (2561). คดีข่มขืนกับกระบวนการยุติธรรม. สืบค้นเมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม 2562 จาก www.komchadluek.net/news/scoop353049

ปกป้อง ดูแลผู้หญิง และเด็กจากอันตรายต่าง ๆ อีกทั้งยังได้รับการสอนต่อกันมาว่าเรื่องเพศเป็นสิ่งที่ควรปกปิด และน่าละอาย ไม่ควรนำมาพูดเปิดเผยในที่สาธารณะ เมื่อเกิดการถูกข่มขืนหรือถูกล่วงละเมิดทางเพศ ซึ่งส่วนใหญ่ ผู้ถูกกระทำมักเป็นเด็กและผู้หญิง ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบด้านต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. **ผลกระทบด้านร่างกาย** ผู้ที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศ ร่างกายมักจะได้รับความกระทบกระเทือน และเกิดอาการบาดเจ็บที่ไม่รุนแรงถึงขั้นรุนแรงมากจากการใช้กำลังขู่เชือด โดยเฉพาะผู้ถูกล่วงละเมิดที่เป็นเด็ก บางรายมีร่างกายที่บอบช้ำเนื่องจากการถูกทำร้าย บางรายอาจจะติดเชื้อจากบาดแผลปัญหาโรคติดเชื้อทางเพศสัมพันธ์ หรือตั้งครรภ์โดยไม่พึงประสงค์ บางรายอาจถูกทำร้ายอย่างรุนแรงจนเสียชีวิต

2. **ผลกระทบด้านอารมณ์และจิตใจ** ผู้ที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศมักจะมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านอารมณ์ และจิตใจ ซึ่งมีผลต่อการปรับตัวรวมทั้งพัฒนาทางด้านบุคลิกภาพที่อาจจะกระทบกระเทือนได้ โดยเกิดความกลัว ความวิตกกังวลใจ ควบคุมสถานการณ์รอบตัวและรู้สึกช่วยเหลือตนเองไม่ได้ ขาดความมั่นใจ มีอารมณ์โกรธ ฉุนเฉียวง่าย และมีความรู้สึกที่ตนเองแตกต่างจากคนอื่น รู้สึกอับอาย จนเกิดภาวะเครียดและซึมเศร้า ในบางครั้งรุนแรงถึงขั้นคิดฆ่าตัวตายได้

3. **ผลกระทบด้านพฤติกรรมและบุคลิกภาพ** บุคคลที่ภายหลังจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ อาจส่งผลให้มีพฤติกรรมและบุคลิกภาพที่เปลี่ยนแปลงไป โดยอาจมีการเรียนที่แย่ง บางคนอาจหนีจากโรงเรียน หนีออกจากบ้าน หรือประชดชีวิตด้วยการหันมาใช้สารเสพติด ขายบริการทางเพศ ถ้าหากเกิดการถูกล่วงละเมิดทางเพศหรือการทารุณทางเพศเป็นประจำ หรือเป็นระยะเวลาในวัยเด็ก ทั้งนี้จากการศึกษาพบว่า เมื่อโตขึ้นพฤติกรรมทางเพศอาจผิดปกติไปด้วย อาจมีแนวโน้มจะเป็นอาชญากร และอาชญากรรมทางเพศได้ บางคนอาจกลายเป็นคนที่ลักษณะยั่ววน มีพฤติกรรมที่ส่ำสอนทางเพศหรืออาจกลายเป็นคนที่เก็บกดได้ ซึ่งเกิดปัญหาต่อตนเอง ครอบครัวและสังคม

4. **ผลกระทบต่อครอบครัวและชีวิตประจำวัน** การที่บุคคลต้องเผชิญปัญหาหรือเหตุการณ์จากการถูกล่วงละเมิดทางเพศอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อครอบครัวและชีวิตประจำวัน โดยอาจถูกส่งไปอยู่ที่อื่น ถ้าพิจารณาว่าบิดา มารดาไม่สามารถดูแลปกป้องได้ หรือถ้าบิดาคคนในครอบครัวเป็นผู้กระทำเสียเอง จำเป็นต้องแยกผู้ถูกกระทำให้พ้นจากครอบครัว

และอาจถูกกล่าวโทษว่าเป็นต้นเหตุของเหตุการณ์ โดยอ้างว่าเป็นผู้ยั่วยุ ยินยอม ทำให้เกิดความเครียด ความอาย รู้สึกเป็นปมด้อยจนต้องย้ายโรงเรียน ลาออกจากงาน ย้ายที่อยู่ บางครั้งเสียอนาคตซึ่งอาจทำให้ความสัมพันธ์ในครอบครัวแตกแยกได้ ในกรณีที่เกิดการตั้งครร์ระหว่างอยู่ในวัยเรียนซึ่งเป็นช่วงที่ไม่พร้อมที่จะมีบุตรจะส่งผลกระทบต่อเด็กในครรภ์โดยครอบครัวต้องแบกรับภาระเพิ่มขึ้นซึ่งเป็นปัญหาของสังคมตามมา

นอกจากนี้ปัญหาการล่วงละเมิดทางเพศ หรือการข่มขืนกระทำชำเรายังมีผลกระทบโดยรวมต่อภาพลักษณ์ของประเทศ ทำให้เสียชื่อเสียง และกระทบต่อการตัดสินใจต่อการเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยของนักท่องเที่ยว ซึ่งปัจจุบันรายได้จากการท่องเที่ยวสร้างรายได้มหาศาลเข้าประเทศอีกด้วย ซึ่งใน พ.ศ. 2561 ที่ผ่านมา ไทยมีรายได้จากการท่องเที่ยวรวม 3.08 ล้านล้านบาท ซึ่งสูงเป็นอันดับ 4 ของโลก และเป็น การเติบโตในเชิงคุณภาพอีกด้วย

2.2 ศึกษาแนวทางและมาตรการแก้ไขปัญหาและยุติการใช้ความรุนแรงในสังคมทุกรูปแบบ

ปัญหาความรุนแรงเป็นปัญหาที่พบบ่อยและเกิดขึ้นทั่วโลก และองค์ระหว่างประเทศอย่างองค์การอนามัยโลกได้เน้นย้ำให้ทุกประเทศได้หันมาตระหนัก และหาทางแก้ไข ที่ผ่านมาองค์การอนามัยโลก (WHO, 1995) ได้พยายามรณรงค์เรื่องนี้และนิยามความรุนแรงไว้ว่า “ความรุนแรง คือ การจงใจใช้กำลังหรืออำนาจทางกายเพื่อ ช่มชู้หรือกระทำต่อตนเอง ต่อผู้อื่น ต่อกลุ่มบุคคลหรือชุมชน ซึ่งมีผลทำให้เกิดหรือมีแนวโน้มที่จะมีผลให้เกิด การบาดเจ็บ ตาย หรือเป็นอันตรายต่อจิตใจ หรือเป็นการยับยั้งการเจริญงอกงามหรือการกีดกันหรือปิดกั้น ทำให้สูญเสียสิทธิบางประการ และขาดการได้รับในสิ่งที่สมควรจะได้รับ”

สำหรับปัญหาความรุนแรงในสังคมไทยนั้น ได้ทวีความรุนแรงมากขึ้นในปัจจุบัน และเป็นปัญหาที่พบ อยู่เสมอทั้งในครอบครัวและสังคม ความรุนแรงเป็นพฤติกรรมและการกระทำที่เป็นการล่วงละเมิดสิทธิ ส่วนบุคคลทั้งร่างกาย วาจา จิตใจ ทางเพศ โดยการบังคับ ชูเชื้อ ทูบตี เตะต้อย ตลอดจนคุกคามจำกัดและ กีดกันสิทธิเสรีภาพทั้งในที่สาธารณะและในการดำเนินชีวิตส่วนตัวซึ่งเป็นผลหรืออาจจะเป็นผลให้เกิด ความทุกข์ทรมานทั้งทางร่างกายและจิตใจแก่ผู้ถูกรกระทำ ซึ่งในปัจจุบันสถานการณ์ความรุนแรงมีแนวโน้มที่จะ ทวีความรุนแรงมากขึ้นโดยเฉพาะในบุคคลที่อ่อนแอหรือด้อยโอกาส เช่น เด็ก สตรี คนชรา ผู้พิการ หรือพิการ ซ้ำซ้อน ออทิสติก และคนยากจน และคนไร้บ้าน เป็นต้น มักจะถูกกระทำในลักษณะต่าง ๆ ได้แก่ การทุบตี ทำร้ายร่างกาย การทำร้ายทางจิตใจโดยการแสดงออกด้วยวาจา กิริยา ท่าทางหรือการกระทำที่ได้รับความ กระทบกระเทือนทางอารมณ์และจิตใจ เช่น การพูดจาถูกเหยียดหยาม การด่าว่าด้วยความหยาบคาย เป็นต้น การใช้ความรุนแรงทางเพศ ได้แก่ การพูดคุ้ยเรื่องลามก หยาบคาย การลวนลามทางเพศ การข่มขืน กระทำชำเรา นอกจากนี้ลักษณะอื่น ๆ ของความรุนแรงที่อาจพบได้อีก ได้แก่ การเอาเปรียบทางการเงิน แรงงาน การค้าประเวณี เป็นต้น ซึ่งความรุนแรงในสังคมนั้นสามารถพบได้ทั่วไป ทั้งในครอบครัว โรงเรียน ชุมชน ตลอดจนในสถานที่ทำงาน ความรุนแรงในสังคมจึงประกอบด้วย 3 ประเภท คือ 1) การกระทำ ความรุนแรงทางร่างกาย 2) การกระทำ ความรุนแรงทางจิตใจ 3) และการกระทำรุนแรงทางเพศ

การกระทำ ความรุนแรงทางร่างกาย หมายถึง การใช้กำลังหรืออุปกรณ์ใด ๆ เป็นการทำให้ร่างกาย เกินกว่าเหตุ มีผลทำให้ร่างกายบาดเจ็บ ด้วยเจตนาหรือจงใจ

การกระทำรุนแรงทางจิตใจ หมายถึง การกระทำใด ๆ ที่มีผลให้ผู้ถูกรกระทำได้รับความกระทบกระเทือน ด้านสิทธิและเสรีภาพ ได้แก่ การถูกทอดทิ้ง การดูถูก เหยียดหยาม หรือด่าว่าการกักขัง หน่วงเหนี่ยว

การกระทำรุนแรงทางเพศ หมายถึง การกระทำที่มีผลให้ผู้ถูกรกระทำได้รับความกระทบกระเทือนหรือ เสียหายเกี่ยวกับเรื่องเพศ ได้แก่ การถูกข่มขืน การถูกลวนลาม อนาจาร และถูกบังคับค้าประเวณี ซึ่งความ รุนแรงตามความหมายดังกล่าวนี้เป็นความรุนแรงที่เกิดขึ้นในสังคมและชุมชนซึ่งสามารถเกิดขึ้น กับบุคคลทุก เพศทุกวัย ทั้งในครอบครัว โรงเรียน ชุมชน ตลอดจนในสถานที่ทำงาน⁴

โดยเฉพาะอย่างยิ่งความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัว ซึ่งครอบครัวเป็นสถาบันพื้นฐานแรกที่สุดและ มีความสำคัญอย่างยิ่งของสังคม เพราะสถาบันขั้นมูลฐานที่เป็นจุดเริ่มต้นของสถาบันทั้งหลายก็คือครอบครัว ครอบครัวจึงเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดของสังคม หากครอบครัวเข้มแข็ง สังคมก็จะเข้มแข็งไปด้วย แต่หากมี

⁴ จิตพล ชัยมะดัน. (ม.ป.ป.). รูปแบบการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงในสังคมของชุมชน และองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นในจังหวัดสระแก้ว. วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา

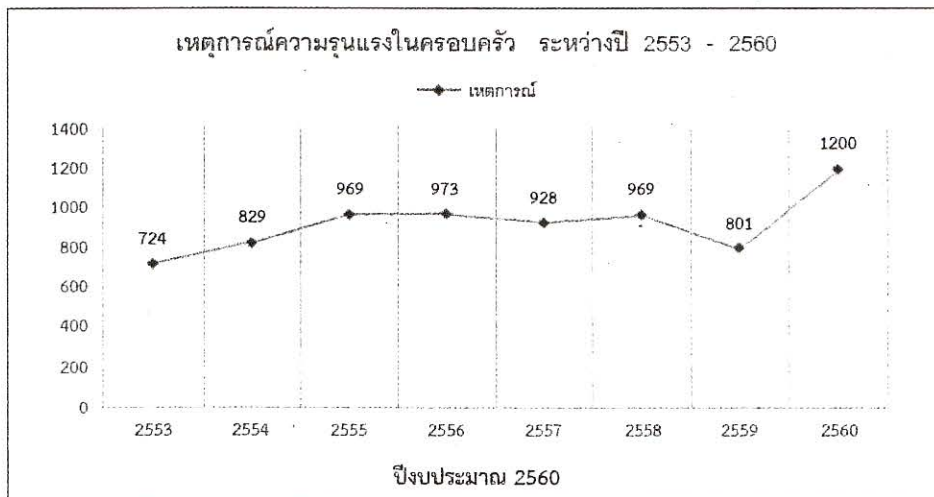
การก่อความรุนแรงขึ้นในครอบครัวก็จะทำให้สมาชิกในสังคมนั้นไม่มีความสุข และเป็นสังคมที่มีปัญหาไปด้วย “ความรุนแรงในครอบครัว” จึงหมายถึง การกระทำโดยมุ่งประสงค์ให้เกิดอันตรายแก่ร่างกาย จิตใจ หรือสุขภาพ หรือกระทำโดยเจตนาในลักษณะที่น่าจะก่อให้เกิดอันตรายแก่ร่างกาย จิตใจ หรือสุขภาพของบุคคลในครอบครัว หรือบังคับหรือใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรมให้บุคคลในครอบครัวต้องกระทำการ ไม่กระทำการ หรือยอมรับการกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดโดยมิชอบ แต่ไม่รวมถึง การกระทำโดยประมาท ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวมีแนวโน้มที่จะไม่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม เนื่องจากปัญหาการใช้ความรุนแรงในครอบครัวมีความละเอียดอ่อนซับซ้อน เกี่ยวพันกับบุคคลใกล้ชิด มีลักษณะพิเศษแตกต่างจากการทำร้ายร่างกายระหว่างบุคคลโดยทั่วไป และผู้ถูกกระทำก็จะไม่กล้าที่จะขอให้ผู้ใดช่วย หรือนำเรื่องเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม ผู้ถูกกระทำก็จะทนทุกข์ทรมานทั้งทางกายและจิตใจจากความรุนแรงนั้นต่อไป ซึ่งจากรายงานข้อมูลสถานการณ์ด้านความรุนแรงในครอบครัว สำหรับการรายงานตามมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ประจำปี 2560 พบว่าสถิติปัญหาความรุนแรงในครอบครัวที่นับวันจะมีมากขึ้น โดยกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้รวบรวมข้อมูลความรุนแรงในครอบครัว ตามระบบฐานข้อมูลความรุนแรงต่อเด็ก สตรี และความรุนแรงในครอบครัว ได้มีการบันทึกข้อมูลโดยเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ปฏิบัติการเพื่อป้องกันการกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด 76 จังหวัด และเจ้าหน้าที่ศูนย์ปฏิบัติการกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2553–2560

ปีที่เกิดเหตุ	เหตุการณ์	จำนวนผู้กระทำ (ราย)				จำนวนผู้ถูกกระทำ (ราย)			
		ชาย	หญิง	ไม่ระบุ	รวม	ชาย	หญิง	ไม่ระบุ	รวม
2553	724	620	66	9	695	68	627	10	705
2554	829	687	59	13	759	87	696	7	790
2555	969	730	63	11	804	70	755	14	839
2556	973	746	91	19	856	80	777	9	866
2557	928	702	65	18	785	72	729	5	806
2558	969	721	122	11	854	105	739	9	853
2559	801	598	96	13	707	94	610	15	719
2560	1,200	936	150	10	1,096	179	914	11	1,104
รวม	7,393	5,740	712	104	6,556	755	5,847	80	6,682

ที่มา: กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว, www.violence.in.th

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัวจากระบบฐานข้อมูลฯ (หน่วย : ราย)

ที่มา: กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว, www.violence.in.th

ข้อมูลจากตารางที่ 1 และ 2 แสดงข้อมูลในระบบฐานข้อมูลความรุนแรงในครอบครัว เปรียบเทียบระหว่าง พ.ศ. 2553–2560 พบว่า ความรุนแรงในครอบครัวใน พ.ศ. 2560 มีจำนวน 1,200 เหตุการณ์เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลในปี 2560 พบว่า ผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวจำนวนทั้งสิ้น 1,096 ราย ผู้ชายเป็นผู้กระทำจำนวน 936 ราย คิดเป็นร้อยละ 85.40 ผู้หญิงเป็นผู้กระทำจำนวน 150 ราย คิดเป็นร้อยละ 13.69 ในขณะที่ผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัวจำนวนทั้งสิ้น 1,104 ราย ผู้ชายเป็นผู้ถูกกระทำจำนวน 179 ราย คิดเป็นร้อยละ 16.22 ผู้หญิงถูกกระทำจำนวน 914 ราย คิดเป็นร้อยละ 82.79

ต่อมาเมื่อพิจารณาถึงจำนวนเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัวจำแนกตามประเภทเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว สามารถดูจากตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัวจำแนกตามประเภทเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัวจากระบบฐานข้อมูลฯ

ประเภทเหตุการณ์	จำนวนประเภทเหตุการณ์	จำนวนผู้กระทำ (ราย)				จำนวนผู้ถูกกระทำ (ราย)			
		ชาย	หญิง	ไม่ระบุ	รวม	ชาย	หญิง	ไม่ระบุ	รวม
ทำร้ายร่างกาย	955	751	111	9	871	149	724	9	882
ดูดำ/ดูถูก	296	225	40	3	268	34	226	5	265
หยาบคาย/ตะคอก/ประจาน/ขู่/บังคับ	258	213	24	2	239	27	210	1	238
การทะเลาะ/ทอดทิ้ง	43	32	9	0	41	10	33	1	44
กักขัง/หน่วงเหนี่ยว	42	28	9	0	37	4	34	0	38
ข่มขืน	33	31	1	0	32	0	31	0	31
อนาจาร	17	16	1	0	17	1	15	0	16
ล่อลวง	3	2	0	0	2	0	2	0	2
ไม่ระบุ	22	18	3	1	22	3	19	0	22
รวม	1,669	1,316	198	15	1,529	228	1,294	16	1,538

ที่มา: กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว, www.violence.in.th

ข้อมูลจากตารางที่ 3 แสดงประเภทเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2560 มีจำนวนทั้งสิ้น 1,669 เหตุการณ์ เหตุการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นมากที่สุด ได้แก่ การทำร้ายร่างกาย จำนวน 955 เหตุการณ์ คิดเป็นร้อยละ 57.21 รองลงมาคือ ดุด่า ตู้อก จำนวน 296 เหตุการณ์คิดเป็นร้อยละ 17.73 และหย่าขาด ทะเลาะ ประจาน ชู้ บังคับ จำนวน 258 เหตุการณ์คิดเป็นร้อยละ 15.45

พิจารณาจำนวนเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัวจำแนกตามสาเหตุและปัจจัยที่ก่อให้เกิด ความรุนแรงจากตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัวจำแนกตามสาเหตุ

สาเหตุ/ปัจจัย	จำนวน สาเหตุ/ ปัจจัย	จำนวนผู้กระทำ (ราย)				จำนวนผู้ถูกกระทำ (ราย)			
		ชาย	หญิง	ไม่ระบุ	รวม	ชาย	หญิง	ไม่ระบุ	รวม
เมาสุรา/ยาเสพติด	633	521	50	3	574	89	486	3	578
นอกใจ/หึงหวง	352	318	18	1	337	16	316	1	333
สุขภาพกาย/จิต	211	142	43	2	187	33	147	6	186
สาเหตุอื่นๆ	192	140	37	6	183	39	145	4	188
เศรษฐกิจ/ตงาน	118	86	17	0	103	16	84	1	101
สื่อลามก	9	8	0	0	8	0	8	0	8
ไม่ระบุ	40	26	9	0	35	5	31	0	36
รวม	1,555	1,241	174	12	1,427	198	1,217	15	1,430

ที่มา: กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว, www.violence.in.th

จากตารางที่ 4 แสดงสาเหตุ ปัจจัยการกระทำความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2560 จำนวนเหตุการณ์ ความรุนแรง 1,555 ราย โดยมีสาเหตุ ปัจจัยที่เกิดขึ้นมากที่สุด ได้แก่ เมาสุรา/ยาเสพติด จำนวน 633 ราย คิดเป็นร้อยละ 40.71 รองลงมาคือ นอกใจ หึงหวง จำนวน 352 ราย คิดเป็นร้อยละ 22.64 และสุขภาพกาย จิต จำนวน 211 ราย คิดเป็นร้อยละ 13.57

เมื่อศึกษาจากงานเขียนของ Kovinta ค.ศ. 2007⁵ เรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความรุนแรงในครอบครัว จากการศึกษาเรื่องราวสาเหตุต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดความรุนแรงในครอบครัว พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพล ต่อความรุนแรง ในครอบครัว ได้แก่

1) ปัจจัยส่วนบุคคลพื้นฐานการเกิดปัญหาความรุนแรงส่วนใหญ่มาจากทัศนคติ ความคิดและอารมณ์ ในตัวบุคคล

2) ปัจจัยด้านครอบครัวอาจเกิดจากการขาดความรัก ความอบอุ่น ขาดการดูแลเอาใจใส่ที่เหมาะสม จากครอบครัว ขาดความเข้าใจซึ่งกันและกัน หรือบางกรณีบางคนอาจเกิดในครอบครัวที่มีการใช้ความรุนแรงอยู่แล้ว

⁵ นันทพันธ์ ชินล้ำประเสริฐ. (2546). การพัฒนาระบบฐานข้อมูลและสังเคราะห์งานวิจัยด้านความรุนแรงในสังคมไทย. คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ

3) ปัจจัยด้านพฤติกรรม จากการศึกษาปัญหาความรุนแรงในครอบครัวในปัจจุบันพบว่าครอบครัวที่มีสมาชิกที่ชอบบังคับขู่เข็ญ มีนิสัยก้าวร้าว อารมณ์ร้อน ตีมีสุรา มีความเครียดมาจากการทำงาน หรือในบางรายอาจมีสมาชิกที่ติดสารเสพติดจะมีโอกาสเกิดความรุนแรงในครอบครัวมากกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับครอบครัวที่สมาชิกไม่มีพฤติกรรมดังกล่าว

4) ปัจจัยด้านสื่อ พบว่า ครอบครัวที่มีพฤติกรรมความชอบส่วนตัวที่ชอบดูสื่อประเภทที่มีการแข่งขันต่อสู้หรือในบางครอบครัวจะมีสมาชิกที่ชอบเสพสื่อประเภทเกมออนไลน์ที่มีการสื่อถึงความรุนแรงจะมี โอกาสเกิดความรุนแรงในครอบครัวมากกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับครอบครัวที่ไม่มีผู้ที่ชอบดูสื่อเหล่านี้

ข้อเสนอแนะ แนวทางแก้ไข

ปัญหาการใช้ความรุนแรงในครอบครัวส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจาก ความเชื่อ ทศนคติ อารมณ์ เมาสุรายาเสพติด หึงหวง นอกใจ และยังมาจากความเครียด จากปัญหาเศรษฐกิจ การตกงาน การมองตนเองว่าด้อยค่า รวมถึงการแก้แค้นสังคม การเสพสื่อที่มีความรุนแรง เป็นต้น รวมถึงการเลียนแบบพฤติกรรมที่ผิดรวมไปถึงความไม่เข้มแข็งของกฎหมายที่ไม่สามารถเอาผิดได้ถ้าเป็นการทะเลาะวิวาทกันในครอบครัว (ถูกมองว่าเป็นเรื่องปกติ) และปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางครอบครัว ปัจจัยทางพฤติกรรมและปัจจัยทางสื่อ ปัจจัยเหล่านี้ล้วนแล้วแต่มีอิทธิพลทำให้เกิดปัญหาการใช้ความรุนแรงในครอบครัวและสังคมไทยอย่างยิ่ง โดยลักษณะของการใช้ความรุนแรงนั้นก็แบ่งเป็นระดับตั้งแต่การทุบตี เตะตอย การใช้อาวุธทำร้ายร่างกาย การพุดจาถูกเหยียดหยาม การทำร้ายจิตใจการกักขังหน่วงเหนี่ยว การจำกัดสิทธิบางประการ เช่น การไม่ให้บุตรหลานได้รับการศึกษาตามสมควรรวมถึงความรุนแรงในระดับสูงสุดคือการทารุณกรรมทางเพศ การคุกคามทางเพศ การบังคับให้มีเพศสัมพันธ์

การแก้ปัญหาโดยยึดหลัก บ ว ร บ้าน วัด (ศาสนสถาน) และหน่วยงานภาครัฐ และโรงเรียน เริ่มจากบ้านหรือครอบครัวเป็นหน่วยแรกและหน่วยเล็กที่สุด การสร้างความเข้มแข็งให้เกิดขึ้นในสถาบันครอบครัวโดยการให้ความรักความเข้าใจอันดีซึ่งกันและกันภายในครอบครัวมีความซื่อสัตย์ต่อครอบครัวรู้จักปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างเหมาะสมปลูกฝังทัศนคติที่ดีในเรื่องของความเสมอภาคของหญิงและชายรู้จักให้เกียรติซึ่งกันและกัน

ต่อมาคือโรงเรียนหรือสถานศึกษาต้องให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว โดยสอนให้ทุกคนเข้าใจและตระหนักถึงหน้าที่ และสิทธิของตนเองและผู้อื่น การอยู่ในสังคมโดยการเคารพกฎ ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

ด้านวัด หรือศาสนสถาน ก็เป็นสถานที่ที่มีอิทธิพลต่อความเชื่อ ศรัทธาของมนุษย์ทุกคน ก็ต้องมีหน้าที่ร่วมกับหน่วยงานภาครัฐเผยแพร่หลักคำสอนทางศาสนา เพื่อให้ศาสนิกอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

และนอกจากนี้ภาครัฐยังต้องให้ความรู้กับประชาชนทั่วไป และกวัดขันตำรวจและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องควรใช้กฎหมายควบคุมอย่างเข้มงวด ตลอดจนให้ความรู้และปรับทัศนคติคนในสังคมคอยเป็นหูเป็นตาด้วยการแจ้งเจ้าหน้าที่ทันทีเมื่อพบเห็นความรุนแรงในครอบครัว เพราะความรุนแรงในครอบครัวเป็นเรื่องของสาธารณชนไม่ใช่เรื่องส่วนตัวอีกต่อไป

จากการศึกษาเรื่องความรุนแรงในสังคมไทย พบว่าหลายหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนมีการจัดเก็บข้อมูลประมาณ 17 หน่วยงาน อาทิ ศูนย์พึ่งได้สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข สำนักงานแพทย์

กรุงเทพมหานคร สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร ศูนย์พึ่งได้โรงพยาบาลตำรวจ ศูนย์ช่วยเหลือสังคม 1300 บ้านพักเด็กและครอบครัว กรมกิจการเด็กและเยาวชน งานสังคมสงเคราะห์โรงพยาบาลรามาธิบดี สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทยในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี สมาคมบัณฑิตสตรีทางกฎหมายแห่งประเทศไทยฯ มูลนิธิปวีณาหงสกุลเพื่อเด็กและสตรี(องค์กรสาธารณประโยชน์) และกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวของตนเอง เป็นต้น ซึ่งแต่ละหน่วยงานขาดการบูรณาการด้านข้อมูลกัน ทำให้ข้อมูลที่ได้มีความซ้ำซ้อน หรือตกหล่นไม่ครบถ้วน เมื่อข้อมูลไม่ครบถ้วนและจัดเก็บไม่มีประสิทธิภาพ การนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อแก้ปัญหาที่ไม่สามารถกระทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนเหล่านี้ ควรมีฐานข้อมูลที่บูรณาการกันและทุกหน่วยงานที่แก้ปัญหานี้สามารถเข้าถึงข้อมูลร่วมกันได้

ส่วนที่ 3

ข้อมูลประกอบการพิจารณาญัตติ

การบัญญัติความผิดกรณีข่มขืนกระทำชำเราในกฎหมายของประเทศไทย

โดยสรุปประเทศไทยมีกฎหมายเกี่ยวกับความผิดเกี่ยวกับเพศมาตั้งแต่กฎหมายตราสามดวงในพระไอยการลักษณะผิดเมีย ความผิดเกี่ยวกับเพศในกฎหมายตราสามดวงไม่ถือว่าเป็นความผิดทางอาญาคงถือเป็นความผิดในทางแพ่งเท่านั้น

ต่อมาราชกิจจานุเบกษา เล่ม 25 ฉบับพิเศษ ลงวันที่ 1 มิถุนายน รัตนโกสินทร์ศก 127 หน้า 206 ได้ประกาศใช้กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 ในสมัยรัชกาลที่ 5 กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 (ค.ศ. 1908) ในความผิดเกี่ยวกับเพศดังกล่าวอยู่ในหมวดความผิดว่าด้วยความผิดอันขัดต่อศีลธรรม (Offences against morality) ส่วนที่ 6 ว่าด้วยความผิดที่กระทำอนาจาร หมวดที่ 1 ความผิดฐานกระทำอนาจารอันเกี่ยวแก่สาธารณชน มาตรา 242 ที่ห้ามการกระทำชำเราผิดธรรมชาติต่อชายหญิงหรือสัตว์เดียรฉาน ส่วนหมวดที่ 2 ความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา มาตรา 243 ข่มขืนโดยใช้กำลังกาย วาจา ชูเชิญหญิงซึ่งมิใช่ภรรยาของตนเอง ท่านว่าผู้นั้นข่มขืนกระทำชำเรา จนถึง มาตรา 248

พ.ศ. 2499 ประเทศไทยได้ปรับปรุงกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 อีกครั้งเป็นประมวลกฎหมายอาญาฉบับปัจจุบันที่ประกาศใช้และให้มีผลบังคับตั้งแต่ 1 มกราคม 2500 ในส่วนความผิดเกี่ยวกับเพศอยู่ในลักษณะ 9 มี 12 มาตรา ต่อมาใน พ.ศ. 2514 คณะปฏิวัติได้ออกประกาศฉบับที่ 11 เพิ่มมาตรา 277 ทวิ, 277-ตรี และได้มีพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมอีก 3 ครั้งใน พ.ศ. 2525, 2530 และ 2540 โดยมาตราหลักคือมาตรา 276 ยังคงวางหลักเช่นกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 มาตรา 243 ที่ได้ให้ความหมายของการข่มขืนกระทำชำเราว่า “ผู้ใดใช้อำนาจด้วยกำลังกายหรือด้วยวาจาชูเชิญกระทำชำเราขึ้นใจหญิงซึ่งมิใช่ภรรยาของตนเองมาเป็นมาตรา 276 ที่ว่า “ผู้ใดข่มขืนกระทำชำเราหญิงอื่นซึ่งมิใช่ภรรยาของตน...” ซึ่งเป็นการเปลี่ยนการใช้ถ้อยคำให้สละสลวยขึ้น เลิกใช้คำว่า “เมียหรือภรรยา” มาใช้คำว่า “ภรรยา” แทน แต่เมื่อพิจารณาตัวบทแล้วความหมายเหมือนเดิมทุกประการ¹

ความผิดเกี่ยวกับเพศตามประมวลกฎหมายอาญา

เมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2562 ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 136 ตอนที่ 69 ก หน้า 127 ได้เผยแพร่พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 27) พ.ศ. 2562 โดยมีการเพิ่มโทษกรณีข่มขืนกระทำชำเรา และมีเหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ว่าสมควรปรับปรุงบทนิยาม คำว่า “กระทำชำเรา” ในบทบัญญัติความผิดเกี่ยวกับเพศและบทบัญญัติความผิดเกี่ยวกับศพในประมวลกฎหมายอาญาให้ชัดเจนและสอดคล้องกับลักษณะการกระทำชำเราตามธรรมชาติ และปรับปรุงบทบัญญัติความผิด

¹ วชิรินทร์ สังกสิแก้ว. (2550). ข่มขืนกระทำชำเรา : อดีต ปัจจุบัน อนาคต. วารสารจลนิตี ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 มกราคม-กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2550 สืบค้นวันที่ 6 สิงหาคม 2562 จาก <http://dl.parliament.go.th/backoffice/viewer/viewer.php>

เกี่ยวกับเพศบางประการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมาย และเพื่อให้ความคุ้มครองบุคคล ซึ่งถูกกระทำทางเพศกลุ่มต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น เช่น เด็กผู้อยู่ภายใต้อำนาจของผู้กระทำและผู้ซึ่งไม่สามารถปกป้องตนเองได้ อีกทั้งเพื่อป้องกันประมาทให้มีการกระทำที่เป็นการเอาเปรียบหรือรับประโยชน์จากผู้ซึ่งค้าประเวณี หรือจากการค้าประเวณี ซึ่งประมวลกฎหมายอาญามีมาตราที่เกี่ยวข้องกับความผิดเกี่ยวกับเพศ ดังนี้

บทนิยาม

มาตรา 1(18) กระทำชำเรา” หมายความว่า กระทำเพื่อสนองความใคร่ของผู้กระทำ โดยการใช้อวัยวะเพศของผู้กระทำล่วงล้ำอวัยวะเพศ ทวารหนัก หรือช่องปากของผู้อื่น

ข่มขืนกระทำชำเรา

มาตรา 276 ผู้ใดข่มขืนกระทำชำเราผู้อื่นโดยขู่เชิญด้วยประการใด ๆ โดยใช้กำลังประทุษร้าย โดยผู้อื่นนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ หรือโดยทำให้ผู้อื่นนั้นเข้าใจผิดว่าตนเป็นบุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่แปดหมื่นบาทถึงสี่แสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ได้กระทำโดยทำให้ผู้ถูกกระทำเข้าใจว่าผู้กระทำมีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนสี่หมื่นบาทถึงสี่แสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ได้กระทำโดยมีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด หรือโดยใช้อาวุธหรือโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันอันมีลักษณะเป็นการโทรมหญิงหรือกระทำกับชายในลักษณะเดียวกัน ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สามแสนบาทถึงสี่แสนบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำความผิดระหว่างคู่สมรส และคู่สมรสนั้นยังประสงค์จะอยู่กินด้วยกันฉันสามีภริยา ศาลจะลงโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้เพียงใดก็ได้ หรือจะกำหนดเงื่อนไขเพื่อคุ้มครองความประพฤติแทนการลงโทษก็ได้ ในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุก และคู่สมรสฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ประสงค์จะอยู่กินด้วยกันฉันสามีภริยาต่อไป และประสงค์จะหย่าให้คู่สมรสฝ่ายนั้นแจ้งให้ศาลทราบ และให้ศาลแจ้งพนักงานอัยการให้ดำเนินการฟ้องหย่าให้

กระทำชำเราเด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปีซึ่งมิใช่ภริยาหรือสามีของตน

มาตรา 277 ผู้ใดกระทำชำเราเด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปีซึ่งมิใช่ภริยาหรือสามีของตน โดยเด็กนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบสามปี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนสี่หมื่นบาทถึงสี่แสนบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ได้กระทำโดยทำให้ผู้ถูกกระทำเข้าใจว่า ผู้กระทำมีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สองแสนบาท ถึงสี่แสนบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ได้กระทำโดยมีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด หรือโดยใช้อาวุธ หรือโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันอันมีลักษณะเป็นการโทรมเด็กหญิงหรือกระทำกับ เด็กชายในลักษณะเดียวกัน ต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต

ความผิดตามที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นการกระทำโดยบุคคลอายุไม่เกินสิบแปดปีกระทำต่อเด็ก ซึ่งมีอายุกว่าสิบสามปีแต่ยังไม่เกินสิบห้าปี โดยเด็กนั้นยินยอม ศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัวจะพิจารณาให้มีการคุ้มครองสวัสดิภาพของเด็กผู้ถูกระทำหรือผู้กระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็กแทนการลงโทษก็ได้ ในการพิจารณาของศาล ให้คำนึงถึงอายุ ประวัติ ความประพฤติ สติปัญญา การศึกษาอบรม สุขภาพ ภาวะแห่งจิต นิสัย อาชีพ สิ่งแวดล้อมของผู้กระทำความผิดและเด็กผู้ถูกระทำ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้กระทำความผิดกับเด็กผู้ถูกระทำ หรือเหตุอื่นอันควรเพื่อประโยชน์ของเด็กผู้ถูกระทำได้

ในกรณีที่ได้มีการดำเนินการคุ้มครองสวัสดิภาพของเด็กผู้ถูกระทำหรือผู้กระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็กแล้ว ผู้กระทำความผิดไม่ต้องรับโทษ แต่ถ้าการคุ้มครองสวัสดิภาพดังกล่าวไม่สำเร็จ ศาลจะลงโทษผู้กระทำความผิดน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น เพียงใดก็ได้ ในการพิจารณาของศาล ให้คำนึงถึงเหตุตามวรรคห้าด้วย

มาตรา 277 ทวิ ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 276 วรรคหนึ่ง หรือมาตรา 277 วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง เป็นเหตุให้ผู้ถูกระทำ

(1) รับอันตรายสาหัส ผู้กระทำได้ระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สามแสนบาทถึงสี่แสนบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต

(2) ถึงแก่ความตาย ผู้กระทำได้ระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต

มาตรา 277 ตรี ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 276 วรรคสาม หรือมาตรา 277 วรรคสี่ เป็นเหตุให้ผู้ถูกระทำ

(1) รับอันตรายสาหัส ผู้กระทำได้ระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต

(2) ถึงแก่ความตาย ผู้กระทำได้ระวางโทษประหารชีวิต”

มาตรา 278 ผู้ใดกระทำอนาจารแก่บุคคลอายุกว่าสิบห้าปีโดยขู่เข็ญด้วยประการใด ๆ โดยใช้กำลังประทุษร้าย โดยบุคคลนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ หรือโดยทำให้บุคคลนั้นเข้าใจผิดว่าตนเป็นบุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำโดยใช้วัตถุหรืออวัยวะอื่นซึ่งมิใช่อวัยวะเพศ ล้วงล้ำอวัยวะเพศหรือทวารหนักของบุคคลนั้น ผู้กระทำได้ระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึง ยี่สิบปี และปรับตั้งแต่แปดหมื่นบาทถึงสี่แสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคสอง ได้กระทำโดยทำให้ผู้ถูกระทำเข้าใจว่าผู้กระทำมีอาวุธปืน หรือวัตถุระเบิด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนสี่หมื่นบาทถึงสี่แสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคสอง ได้กระทำโดยมีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิดหรือโดยใช้อาวุธหรือโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันอันมีลักษณะเป็นการโทรมหนี้ยหรือกระทำกับชายในลักษณะเดียวกัน ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สามแสนบาทถึงสี่แสนบาท หรือจำคุก ตลอดชีวิต”

กระทำอนาจารแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปี

มาตรา 279 ผู้ใดกระทำอนาจารแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปี โดยเด็กนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำแก่เด็กอายุไม่เกินสิบสามปี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ผู้กระทำได้กระทำโดยขู่เข็ญด้วยประการใด ๆ โดยใช้กำลังประทุษร้าย โดยเด็กนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ หรือโดยทำให้เด็กนั้นเข้าใจผิดว่าตนเป็นบุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสาม เป็นการกระทำโดยใช้วัตถุหรืออวัยวะอื่น ซึ่งมีใช้อวัยวะเพศล่วงล้ำอวัยวะเพศหรือทวารหนักของเด็กนั้น ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปี ถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคสี่ เป็นการกระทำแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบสามปี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคสี่หรือวรรคห้า ได้กระทำโดยทำให้ผู้ถูกกระทำเข้าใจว่าผู้กระทำมีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึง สี่แสนบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคสี่หรือวรรคห้า ได้กระทำโดยมีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด หรือ โดยใช้ อาวุธ หรือโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันอันมีลักษณะเป็นการโทรมเด็กหญิงหรือกระทำกับเด็กชายใน ลักษณะเดียวกัน ต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต

มาตรา 280 ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 278 หรือมาตรา 279 เป็นเหตุให้ ผู้ถูกกระทำ

(1) รั้งอันตรายสาหัส ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่ หนึ่งแสนบาท ถึงสี่แสนบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต

(2) ถึงแก่ความตาย ผู้กระทำต้องระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต

กระทำเพื่อแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่น

มาตรา 280/1 ถ้าผู้กระทำความผิดตามมาตรา 276 มาตรา 277 มาตรา 278 หรือ มาตรา 279 ได้บันทึกภาพหรือเสียงการกระทำชำเราหรือการกระทำอนาจารนั้นไว้ เพื่อแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบสำหรับ ตนเองหรือผู้อื่น ต้องระวางโทษหนักกว่าที่บัญญัติไว้ในมาตรานั้น ๆ หนึ่งในสาม

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งภาพหรือเสียงการกระทำชำเราหรือ การกระทำอนาจารที่บันทึกไว้ ต้องระวางโทษหนักกว่าที่บัญญัติไว้ในมาตรานั้น ๆ กึ่งหนึ่ง”

ความผิดอันยอมความได้

มาตรา 281 ความผิดตามมาตราดังต่อไปนี้ เป็นความผิดอันยอมความได้

(1) มาตรา 276 วรรคหนึ่ง และมาตรา 278 วรรคสอง ซึ่งเป็นการกระทำความระหว่างคู่สมรส ถ้ามิได้เกิดต่อหน้าธารกำนัล หรือมิเป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำรับอันตรายสาหัสหรือถึงแก่ความตาย

(2) มาตรา 278 วรรคหนึ่ง ถ้ามิได้เกิดต่อหน้าธารกำนัล ไม่เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำรับ อันตรายสาหัสหรือถึงแก่ความตาย หรือมิได้เป็นการกระทำแก่บุคคลตั้งระบุไว้ในมาตรา 285 และ มาตรา 285/2

การกระทำแก่บุพการี ผู้สืบสันดาน

มาตรา 285 ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 276 มาตรา 277 มาตรา 277 ทวิ มาตรา 277 ตริ มาตรา 278 มาตรา 279 มาตรา 280 มาตรา 282 หรือมาตรา 283 เป็นการกระทำแก่บุพการี ผู้สืบสันดาน พี่น้องร่วมบิดามารดาหรือร่วมแต่บิดาหรือมารดา ญาติสืบสายโลหิต ศิษย์ซึ่งอยู่ในความดูแล ผู้อยู่ในความควบคุมตามหน้าที่ราชการ ผู้อยู่ในความปกครอง ในความพิทักษ์ หรือในความอนุบาล หรือผู้อยู่ภายใต้อำนาจด้วยประการอื่นใด ผู้กระทำต้องระวางโทษหนักกว่าที่บัญญัติไว้ ในมาตรานั้น ๆ หนึ่งในสาม

มาตรา 285/1 การกระทำความผิดตามมาตรา 277 มาตรา 279 มาตรา 282 วรรคสาม มาตรา 283 วรรคสาม และมาตรา 283 ทวิ วรรคสอง หากเป็นการกระทำต่อเด็กอายุไม่เกินสิบสามปี ห้ามอ้างความไม่รู้อายุของเด็กเพื่อให้พ้นจากความผิดนั้น

กระทำแก่บุคคลซึ่งไม่สามารถปกป้องตนเอง

มาตรา 285/2 ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 276 มาตรา 277 มาตรา 277 ทวิ มาตรา 277 ตริ มาตรา 278 หรือมาตรา 279 เป็นการกระทำแก่บุคคลซึ่งไม่สามารถปกป้องตนเอง อันเนื่องมาจากเป็นผู้ทุพพลภาพ ผู้มีจิตบกพร่อง โรควิต หรือจิตฟั่นเฟือน คนป่วยเจ็บ คนชรา สตรีมีครรภ์ หรือผู้ซึ่งอยู่ในภาวะไม่สามารถรู้ผิดชอบ ผู้กระทำต้องระวางโทษหนักกว่าที่บัญญัติไว้ ในมาตรานั้น ๆ หนึ่งในสาม

มาตรา 286 ผู้ใดกระทำความผิดด้วยประการใด ๆ ดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสี่ปี และปรับไม่เกินสี่แสนบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต

(1) ช่วยเหลือ ให้ความสะดวก หรือคุ้มครองการค้าประเวณีของผู้อื่น

(2) รับประโยชน์ไม่ว่ารูปแบบใดจากการค้าประเวณีของผู้อื่นหรือจากผู้ซึ่งค้าประเวณี

(3) บังคับ ชูเชื้อ หลอกลวง หรือใช้อำนาจครอบงำผู้อื่น หรือรับผู้อื่นเข้าทำงานเพื่อการค้า ประเวณี

(4) จัดให้มีการค้าประเวณีระหว่างผู้ซึ่งค้าประเวณีกับผู้ให้บริการ

(5) ปกปิดหรืออำพรางแหล่งที่มาของรายได้หรือทรัพย์สินซึ่งได้มาจากการค้าประเวณี

(6) อยู่ร่วมกับผู้ซึ่งค้าประเวณีหรือสมาคมกับผู้ซึ่งค้าประเวณีคนเดียวหรือหลายคนเป็นอาจิลน และไม่สามารถแสดงที่มาของรายได้ในการดำรงชีพของตน

(7) ขัดขวางการดำเนินการของหน่วยงานที่ดูแลในการป้องกัน ควบคุม ช่วยเหลือ หรือ ให้การศึกษาแก่ผู้ซึ่งค้าประเวณี ผู้ซึ่งจะเข้าร่วมในการค้าประเวณี หรือผู้ซึ่งอาจได้รับอันตรายจากการค้า ประเวณี

ความในวรรคหนึ่ง (2) และ (6) มิให้ใช้บังคับแก่ผู้รับประโยชน์ไม่ว่ารูปแบบใดซึ่งพึงได้รับ ตามกฎหมายหรือตามธรรมเนียมจรรยา”

กระทำต่อศพ

มาตรา 366/1 ผู้ใดกระทำเพื่อสนองความใคร่ของตน โดยการใช้อวัยวะเพศของตนล่วงล้ำอวัยวะเพศ ทวารหนัก หรือช่องปากของศพ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำ ทั้งปรับ

ข้อสังเกตของคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญ พิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.²

1. การกำหนดให้ความผิดฐานกระทำชำเราเด็กตามมาตรา 277 ซึ่งได้กระทำนอกราชอาณาจักร โดยผู้กระทำความผิดเป็นคนไทย หรือรัฐบาลไทยหรือคนไทยเป็นผู้เสียหายจะต้องรับโทษในราชอาณาจักร

โดยที่มาตรา 8 แห่งประมวลกฎหมายอาญา ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน กำหนดว่า ผู้กระทำความผิด นอกราชอาณาจักร และ (ก) ผู้กระทำความผิดนั้นเป็นคนไทยและรัฐบาลแห่งประเทศที่ความผิดได้เกิดขึ้นหรือ ผู้เสียหายได้ร้องขอให้ลงโทษ หรือ (ข) ผู้กระทำความผิดนั้นเป็นคนต่างด้าวและรัฐบาลไทยหรือคนไทย เป็นผู้เสียหาย และผู้เสียหายได้ร้องขอให้ลงโทษ ถ้าความผิดนั้นเป็นความผิดดั่งที่ระบุไว้ในอนุมาตราต่าง ๆ จะต้องรับโทษในราชอาณาจักร ซึ่งในอนุมาตรา (3) ความผิดเกี่ยวกับเพศระบุไว้เฉพาะความผิดตามที่บัญญัติ ไว้ในมาตรา 276 มาตรา 280 และมาตรา 285 ทั้งนี้เฉพาะที่เกี่ยวกับมาตรา 276 ซึ่งเป็นความผิดฐาน ช่มชู้กระทำชำเราบุคคลเท่านั้น ไม่ได้ระบุมถึงความผิดฐานกระทำชำเราเด็กตามมาตรา 277 ซึ่งเป็นเรื่อง สำคัญ สมควรที่จะกำหนดเพิ่มมาตรา 277 ไว้ด้วยเนื่องจากในปัจจุบันการกระทำความผิดทางเพศต่อเด็ก เกิดคดีมากยิ่งขึ้นกว่าในอดีต ประกอบกับสภาพการณ์ปัจจุบันที่การเดินทางข้ามแดนระหว่างประเทศทำได้ สะดวกและแพร่หลายมากขึ้น โอกาสที่จะเกิดการกระทำความผิดทางเพศต่อเด็กนอกราชอาณาจักรจึงมี มากขึ้นตามไปด้วย นอกจากนี้ ความผิดตามที่ระบุไว้ในอนุมาตราอื่น ๆ ของมาตรา 8 ในปัจจุบันไม่ได้มี การพิจารณาแก้ไขเป็นเวลานานแล้ว สมควรที่จะได้พิจารณาศึกษาปรับปรุงทั้งมาตรารายอย่างเป็นระบบเพื่อ ความครอบคลุมในคราวเดียวกัน โดยพิจารณาถึงการกระทำความผิดอื่น ๆ เกิดขึ้นมากในปัจจุบัน แต่มาตรา 8 ไม่ได้ระบุให้ครอบคลุมถึงด้วย

2. โดยที่มาตรา 285/2 แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (ความผิดเกี่ยวกับเพศ) ฉบับนี้กำหนดให้การกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศแก่บุคคลซึ่งไม่สามารถปกป้องตนเอง ได้อันเนื่องมาจากทุพพลภาพ ผู้มีจิตบกพร่อง โรครจิต หรือจิตฟั่นเฟือน คนเจ็บป่วย คนชรา สตรีมีครรภ์ หรือผู้ซึ่งอยู่ในภาวะไม่สามารถรู้ผิดชอบ ผู้กระทำต้องรับโทษหนักขึ้น เพื่อเป็นการคุ้มครองบุคคลซึ่งไม่สามารถ ปกป้องตนเองได้ (vulnerable person) และโดยที่คนพิการเป็นกลุ่มบุคคลที่ไม่สามารถปกป้องตนเองได้ อันสมควรได้รับการคุ้มครองตามมาตรา 285/2 เช่นเดียวกัน ถึงแม้บทบัญญัติดังกล่าวจะไม่ได้กำหนดคำว่า “คนพิการ” รวมไว้ด้วยแต่การใช้คำว่าผู้ “ทุพพลภาพ” ย่อมหมายความรวมถึง “คนพิการ” ด้วย ดังนั้น

² ข้อสังเกตของคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. สืบค้น 6 กันยายน 2562 จาก http://web.senate.go.th/bill/bk_data/520-5.pdf

ผู้บังคับใช้กฎหมายต้องตระหนักถึงการบังคับตามมาตรา 285/2 เพื่อคุ้มครอง “คนพิการ” ให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของบทบัญญัติดังกล่าวอย่างแท้จริง

กฎหมายไทยกับความรุนแรงในครอบครัว

โดยที่ในปัจจุบันได้มีการตราพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาและคุ้มครองสถาบันครอบครัว พ.ศ. 2562 ซึ่งได้มีการกำหนดมาตรการในการลดการกระทำ ความรุนแรงในครอบครัว เพื่อให้ผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวได้มีโอกาสกลับตัวและยับยั้งการกระทำ ความผิดซ้ำ รวมทั้งได้ปรับปรุงกลไก บทบาท อำนาจและหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ในระดับหน่วยปฏิบัติ และปรับปรุงการดำเนินการในกระบวนการยุติธรรมตั้งแต่ชั้นพนักงานสอบสวนไปจนถึงกระบวนการในชั้นศาล การดำเนินการดังกล่าวจำเป็น อย่างยิ่งที่ต้องอาศัยความพร้อมในด้านความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ของบุคลากร ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งความพร้อมในด้านบุคลากรที่ต้องมีจำนวนที่เพียงพอต่อการป้องกันและแก้ไข ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวได้อย่างทันท่วงที รวมทั้งยังต้องมีการเตรียมการรองรับการดำเนินการ กระบวนการพิจารณาคดีตามหลักการใหม่ของพระราชบัญญัติดังกล่าวและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปอย่างสอดคล้องกัน แต่โดยที่พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาและคุ้มครองสถาบันครอบครัว พ.ศ. 2562 มีผลใช้บังคับในวันที่ 20 สิงหาคม 2562 และปรากฏข้อเท็จจริงว่าหน่วยงานที่จะเป็นผู้ปฏิบัติการหรือบังคับการตามกฎหมายยังมีปัญหา และอุปสรรคเกี่ยวกับความพร้อมด้านบุคลากรและขั้นตอนการปฏิบัติ คณะรัฐมนตรี จึงตราพระราชกำหนด แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาและคุ้มครองสถาบันครอบครัว พ.ศ. 2562 พ.ศ. 2562 โดยมีสาระสำคัญ คือ

1. ขยายกำหนดเวลาในการมีผลใช้บังคับของพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาและคุ้มครองสถาบันครอบครัว พ.ศ. 2562 ออกไปก่อน ซึ่งจะใช้บังคับเมื่อใดให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา
2. ในระหว่างที่ยังไม่มีการตราพระราชกฤษฎีกาเพื่อกำหนดวันใช้บังคับ ให้นำพระราชบัญญัติคุ้มครอง ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ซึ่งเป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสวัสดิภาพ ในครอบครัวฉบับเดิมมาใช้บังคับต่อไปก่อนเป็นการชั่วคราว เพื่อความต่อเนื่องในการให้ความดูแล สถาบันครอบครัว
3. กำหนดให้คณะรัฐมนตรีเร่งเตรียมการรองรับและดำเนินการพิจารณาแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับการ ส่งเสริมการพัฒนาและคุ้มครองสถาบันครอบครัวและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องให้มีมาตรการและกลไก ที่เหมาะสม และเกิดประสิทธิภาพสูงสุดโดยเร็ว

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 มีสาระสำคัญโดยสรุป ดังนี้

1. กำหนดนิยามไว้หลายคำ เช่น

“ความรุนแรงในครอบครัว” หมายความว่า การกระทำใด ๆ โดยมุ่งประสงค์ให้เกิดอันตรายแก่ ร่างกาย จิตใจ หรือสุขภาพ หรือกระทำโดยเจตนาในลักษณะที่น่าจะก่อให้เกิดอันตรายแก่ร่างกาย จิตใจ หรือสุขภาพของบุคคลในครอบครัว หรือบังคับหรือใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรมให้บุคคลในครอบครัวต้อง

กระทำการ ไม่กระทำการ หรือยอมรับการกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดโดยมิชอบ แต่ไม่รวมถึงการกระทำโดยประมาท

“บุคคลในครอบครัว” หมายความว่า คู่สมรส คู่สมรสเดิม ผู้ที่อยู่กินหรือเคยอยู่กินฉันสามีภรรยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรส บุตร บุตรบุญธรรม สมาชิกในครอบครัว รวมทั้งบุคคลใดๆ ที่ต้องพึ่งพาอาศัยและอยู่ในครอบครัวเดียวกัน

“เงินช่วยเหลือบรรเทาทุกข์” หมายความว่า ค่าทดแทนความเสียหายเบื้องต้นสำหรับเงินหรือทรัพย์สินใด ๆ ที่ผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวสูญเสียไป โดยผลของการกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว และให้หมายความรวมถึงรายได้ที่สูญเสียไป ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล ค่าใช้จ่ายในการหาที่อยู่ใหม่ และค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็น

2. กำหนดความผิดฐานกระทำความรุนแรงในครอบครัว

ผู้ใดกระทำความผิดฐานกระทำความรุนแรงในครอบครัว ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ทั้งนี้ ให้ความผิดฐานกระทำความรุนแรงในครอบครัว เป็นความผิดอันยอมความได้ แต่ไม่ลบล้างความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาหรือกฎหมายอื่น หากการกระทำความผิดนั้นเป็นความผิดฐานทำร้ายร่างกายตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 295 ด้วย ให้ความผิดดังกล่าวเป็นความผิดอันยอมความได้

3. กำหนดหน้าที่ของผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว หรือผู้ที่พบเห็นหรือทราบการกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว

ให้บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ การแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เมื่อได้กระทำโดยสุจริต ย่อมได้รับความคุ้มครองและไม่ต้องรับผิดทั้งทางแพ่ง ทางอาญา และทางปกครอง ทั้งนี้ วิธีการแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ อาจกระทำโดยวาจา เป็นหนังสือ ทางโทรศัพท์ วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือวิธีการอื่นใดก็ได้

4. กำหนดอำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้พบเห็นการกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวหรือได้รับแจ้งแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจ ดังนี้

4.1 เข้าไปในเคหสถานหรือสถานที่ที่เกิดเหตุเพื่อสอบถามผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัว ผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวหรือบุคคลอื่นที่อยู่ในสถานที่นั้นเกี่ยวกับการกระทำที่ได้รับแจ้ง

4.2 จัดให้ผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวเข้ารับการตรวจรักษาจากแพทย์ และขอรับคำปรึกษาแนะนำจากจิตแพทย์ นักจิตวิทยา หรือนักสังคมสงเคราะห์

4.3 ในกรณีที่ผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวประสงค์จะดำเนินคดี ให้จัดให้ผู้นั้นร้องทุกข์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แต่ถ้าผู้นั้นไม่อยู่ในวิสัยหรือมีโอกาสที่จะร้องทุกข์ได้ด้วยตนเอง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นผู้ร้องทุกข์แทนได้

5. กำหนดอายุความ

ถ้ามิได้มีการแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือมิได้มีการร้องทุกข์ภายในสามเดือนนับแต่ผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวอยู่ในวิสัยและมีโอกาสที่จะแจ้งหรือร้องทุกข์ได้ ให้ถือว่าคดีเป็นอันขาดอายุความ

แต่ไม่ตัดสิทธิผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวหรือผู้มีส่วนได้เสียจะร้องขอคุ้มครองสวัสดิภาพตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว

6. กำหนดวิธีการสอบสวนของพนักงานสอบสวน

เมื่อมีการร้องทุกข์ภายในอายุความแล้ว ให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนโดยเร็วและส่งตัวผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัว ส่วนการสอบสวนพร้อมทั้งความเห็นไปยังพนักงานอัยการเพื่อฟ้องคดีต่อศาลภายในสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่ได้ตัวผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัว แต่หากมีเหตุจำเป็นทำให้ไม่อาจยื่นฟ้องได้ทันภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ขอผิดฟ้องต่อศาลได้คราวละไม่เกินหกวัน แต่ทั้งนี้ ต้องไม่เกินสามคราวโดยให้นำกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวงมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่การกระทำความผิดฐานกระทำความรุนแรงในครอบครัวเป็นความผิดกรรมเดียวกับความผิดตามกฎหมายอื่น ให้ดำเนินคดีความผิดฐานกระทำความรุนแรงในครอบครัวต่อศาลรวมไปกับความผิดตามกฎหมายอื่นนั้น เว้นแต่ความผิดตามกฎหมายอื่นนั้นมีอัตราโทษสูงกว่าให้ดำเนินคดีต่อศาลที่มีอำนาจพิจารณาความผิดตามกฎหมายอื่นนั้น โดยให้นำบทบัญญัติทั้งหลายแห่งพระราชบัญญัตินี้ไปใช้บังคับโดยอนุโลม

ในการสอบปากคำผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พนักงานสอบสวนต้องจัดให้มีจิตแพทย์ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ หรือบุคคลที่ผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวร้องขอร่วมอยู่ด้วย ในขณะที่สอบปากคำเพื่อให้คำปรึกษา

ในกรณีจำเป็นเร่งด่วน ซึ่งมีเหตุอันควรไม่อาจรอจิตแพทย์ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์หรือบุคคลที่ผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวร้องขอ ให้พนักงานสอบสวนทำการสอบปากคำไปก่อนโดยไม่ต้องมีบุคคลดังกล่าวร่วมอยู่ด้วย แต่ต้องบันทึกเหตุที่ไม่อาจรอบุคคลดังกล่าวไว้ในส่วนการสอบสวน

7. กำหนดมาตรการคุ้มครองผู้กระทำและผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว

เมื่อมีการแจ้งหรือร้องทุกข์ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่แล้ว ห้ามมิให้ผู้ใดลงพิมพ์โฆษณา หรือเผยแพร่ต่อสาธารณชนด้วยวิธีใด ๆ ซึ่งภาพ เรื่องราว หรือข้อมูลใด ๆ อันน่าจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวหรือผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวในคดีตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้ใดฝ่าฝืนบทบัญญัติดังกล่าว ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

8. กำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ให้แก่บุคคลผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว เป็นการชั่วคราว

ในการดำเนินการสอบสวน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งมีฐานะเทียบได้ไม่ต่ำกว่าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรีมีอำนาจออกคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ให้แก่บุคคลผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว เป็นการชั่วคราว ไม่ว่าจะมีการร้องขอจากบุคคลดังกล่าวหรือไม่ ดังนี้

8.1 ออกคำสั่งใด ๆ ได้เท่าที่จำเป็นและสมควร

8.2 ให้ผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวเข้ารับการตรวจรักษาจากแพทย์

8.3 ให้ผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวชดใช้เงินช่วยเหลือบรรเทาทุกข์เบื้องต้นตามสมควรแก่ฐานะ

8.4 ห้ามผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวเข้าไปในที่พำนักของครอบครัวหรือเข้าใกล้ตัวบุคคลใดในครอบครัว ตลอดจนการกำหนดวิธีการดูแลบุตร

เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ออกคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างแล้ว ให้เสนอมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ต่อศาลภายในสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่วันออกคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ หากศาลเห็นชอบกับคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ดังกล่าว ให้คำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์มีผลต่อไป

ในกรณีที่ศาลไม่เห็นชอบด้วยกับคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ทั้งหมดหรือแต่บางส่วน หรือมีข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์เปลี่ยนแปลงไป ให้ศาลทำการไต่สวนและมีคำสั่งโดยพลัน หากข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์เพียงพอแก่การวินิจฉัยออกคำสั่ง ศาลอาจแก้ไขเพิ่มเติมเปลี่ยนแปลง หรือเพิกถอนคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์หรือออกคำสั่งใด ๆ รวมทั้งกำหนดเงื่อนไขเพิ่มเติมก็ได้

ผู้มีส่วนได้เสียเกี่ยวกับคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือศาลตามนี้ สามารถยื่นอุทธรณ์คำสั่งเป็นหนังสือขอให้ศาลทบทวนคำสั่งได้ภายในสามสิบวันนับแต่ทราบคำสั่ง ให้คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลเป็นที่สุด

ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือศาล ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสามพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

9. กำหนดวิธีการฟื้นฟู บำบัดรักษา คุ้มครองประพฤติก

ในกรณีที่ศาลพิพากษาว่า ผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวมีความผิดฐานกระทำความรุนแรงในครอบครัว ศาลมีอำนาจกำหนดให้ใช้วิธีการฟื้นฟู บำบัดรักษา คุ้มครองประพฤติกผู้กระทำความผิดให้ผู้กระทำความผิดชดใช้เงินช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ ทำงานบริการสาธารณะ ละเว้นการกระทำอันเป็นเหตุให้เกิดการใช้ความรุนแรงในครอบครัว หรือทำทัณฑ์บนไว้ ตามวิธีการและระยะเวลาที่ศาลกำหนดแทนการลงโทษผู้กระทำความผิดก็ได้

ในกรณีที่มีการยอมความ การถอนคำร้องทุกข์ หรือการถอนฟ้องในความผิดฐานกระทำความรุนแรงในครอบครัว ให้พนักงานสอบสวนหรือศาล แล้วแต่กรณี จัดให้มีการทำบันทึกข้อตกลงเบื้องต้นก่อนการยอมความ การถอนคำร้องทุกข์ หรือการถอนฟ้องนั้น และกำหนดให้นำวิธีการฟื้นฟู บำบัดรักษา คุ้มครองประพฤติกผู้กระทำความผิดให้ผู้กระทำความผิดชดใช้เงินช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ ทำงานบริการสาธารณะ ละเว้นการกระทำอันเป็นเหตุให้เกิดการใช้ความรุนแรงในครอบครัว หรือทำทัณฑ์บนไว้เป็นเงื่อนไขในการปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงดังกล่าวโดยอนุโลม โดยอาจรับฟังความคิดเห็นของผู้เสียหายหรือบุคคลในครอบครัวประกอบด้วยก็ได้ หากได้ปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงและเงื่อนไขดังกล่าวครบถ้วนแล้วจึงให้มีการยอมความ การถอนคำร้องทุกข์ หรือการฟ้องได้ หากผู้ต้องหาหรือจำเลยฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขดังกล่าวให้พนักงานสอบสวนหรือศาลมีอำนาจยกคดีขึ้นดำเนินการต่อไป

10. กำหนดมาตรการเปรียบเทียบ โดยมุ่งถึงความสงบสุขและการอยู่ร่วมกันในครอบครัว

ไม่ว่าการพิจารณาคดีการกระทำความรุนแรงในครอบครัวจะได้ดำเนินไปแล้วเพียงใด ให้ศาลพยายามเปรียบเทียบให้คู่ความได้ยอมความกัน โดยมุ่งถึงความสงบสุขและการอยู่ร่วมกันในครอบครัวเป็นสำคัญ ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงหลักการดังต่อไปนี้ ประกอบด้วย

10.1 การคุ้มครองสิทธิของผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว

10.2 การสงวนและคุ้มครองสถานภาพของการสมรสในฐานะที่เป็นศูนย์รวมของชายและหญิงที่สมัครใจเข้ามาอยู่กินฉันสามีภรรยา หากไม่อาจรักษาสถานภาพของการสมรสได้ ก็ให้การหย่าเป็นไปด้วยเป็นธรรมและเสียหายน้อยที่สุด โดยคำนึงถึงสวัสดิภาพและอนาคตของบุตรเป็นสำคัญ

10.3 การคุ้มครองและช่วยเหลือครอบครัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่ครอบครัวนั้นต้องรับผิดชอบในการดูแลให้การศึกษาแก่สมาชิกที่เป็นผู้เยาว์

10.4 มาตรการต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือสามีภรรยาและบุคคลในครอบครัวให้ปรองดองกันและปรับปรุงความสัมพันธ์ระหว่างกันเองและกับบุตร

11. กำหนดการตั้งผู้ประนีประนอม

เพื่อประโยชน์ในการยอมความในคดีการกระทำความรุนแรงในครอบครัวพนักงานเจ้าหน้าที่หรือศาล แล้วแต่กรณี อาจตั้งผู้ประนีประนอมประกอบด้วยบุคคลหรือคณะบุคคลซึ่งเป็นบิดามารดา ผู้ปกครองญาติของคู่ความหรือบุคคลที่พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือศาลเห็นสมควรเพื่อให้คำปรึกษา หรือช่วยเหลือในการไกล่เกลี่ยให้คู่ความได้ยอมความกัน หรืออาจมอบหมายให้นักสังคมสงเคราะห์ หน่วยงานสังคมสงเคราะห์ หรือบุคคลใดช่วยเหลือไกล่เกลี่ยให้คู่ความได้ยอมความกันก็ได้

เมื่อผู้ประนีประนอมหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายได้ดำเนินการไกล่เกลี่ยตามคำสั่งพนักงานเจ้าหน้าที่หรือศาลแล้ว ให้รายงานผลการไกล่เกลี่ยต่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือศาลแล้วแต่กรณีด้วย ในกรณีที่การไกล่เกลี่ยเป็นผลสำเร็จ บุคคลดังกล่าวจะจัดให้มีการทำสัญญายอมความขึ้นหรือจะขอให้เรียกคู่ความมาทำสัญญายอมความกันต่อหน้าพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือศาลก็ได้

เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือศาลเห็นว่าสัญญายอมความไม่ฝ่าฝืนต่อกฎหมายและความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือศาลดำเนินการให้เป็นไปตามสัญญายอมความนั้น

12. กำหนดให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จัดทำรายงานประจำปีแสดงจำนวนคดีการกระทำความรุนแรงในครอบครัว จำนวนคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ และจำนวนการละเมิดคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ของพนักงานเจ้าหน้าที่และศาล และจำนวนการยอมความ และรายงานต่อคณะรัฐมนตรีและรัฐสภาเพื่อทราบปีละครั้ง

กรณีศึกษากฎหมายต่างประเทศเพื่อกำหนดมาตรการคุ้มครองผู้ถูกกระทำซึ่งเป็นเด็ก

ในที่นี้จะขอยกตัวอย่างกรณีศึกษากฎหมายของสหรัฐอเมริกา สำหรับกฎหมายเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนประวัติผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับเพศเกิดขึ้นครั้งแรกที่รัฐแคลิฟอร์เนีย ใน ค.ศ.1947 จากนั้นทุก ๆ รัฐของสหรัฐอเมริกา ก็ได้บัญญัติกฎหมายในลักษณะเดียวกันขึ้น ซึ่งกฎหมายดังกล่าวจะกำหนดหน้าที่ให้

หน่วยงานที่รับผิดชอบเก็บบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวของบุคคลผู้มีประวัติความผิดเกี่ยวกับเพศ เช่น สถานที่ทำงาน สถานที่อยู่อาศัย เป็นต้น และต่อมาใน ค.ศ. 1995 รัฐเท็กซัส (state of Texas) ได้ตรากฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดเขตปลอดภัยสำหรับเด็กขึ้นเป็นครั้งแรก จากนั้นรัฐอื่น ๆ ก็ได้บัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดเขตปลอดภัยสำหรับเด็กขึ้นบังคับใช้ โดยกำหนดมาตรการเพื่อการคุ้มครองสิทธิเด็กแตกต่างกันตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่ เช่น รัฐอลาบามา (state of Alabama) ได้กำหนดมาตรการห้ามบุคคลที่มีประวัติความผิดเกี่ยวกับเพศอยู่อาศัยหรือทำงานในรัศมี 2000 ฟุต (feet) หรือประมาณ 600 เมตร จากบริเวณเขตปลอดภัยสำหรับเด็ก ได้แก่ โรงเรียน หรือสถานรับเลี้ยงเด็ก หรือรัฐฟลอริดา (state of Florida) ได้กำหนดมาตรการห้ามบุคคลที่มีประวัติความผิดเกี่ยวกับเพศซึ่งกระทำต่อผู้เสียหายที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี อยู่อาศัยในรัศมี 1000 ฟุต (feet) หรือประมาณ 300 เมตร จากบริเวณเขตปลอดภัยสำหรับเด็ก ได้แก่ โรงเรียน หรือบริเวณที่มีเด็กชุมนุมกันเป็นจำนวนมาก เช่น สนามเด็กเล่น เป็นต้น³

ทั้งนี้ เพื่อเป็นการศึกษาถึงวิธีการดำเนินการต่าง ๆ อย่างละเอียด จึงขอยกตัวอย่างกฎหมายของรัฐเท็กซัส (state of Texas) ซึ่งได้กำหนดมาตรการที่สำคัญอันควรนำมาพิจารณาศึกษาเปรียบเทียบเพื่อประโยชน์ในการกำหนดมาตรการที่เหมาะสมกับสังคมไทยต่อไปกล่าวคือ รัฐเท็กซัส (state of Texas) ได้ตรากฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดเขตปลอดภัยสำหรับเด็ก คือ Government Code Chapter 508.187. Child Safety Zone ซึ่ง “เด็ก” ตามกฎหมายฉบับนี้คือบุคคลที่อายุไม่เกิน 17 ปี และได้กำหนดให้มีคณะกรรมการทัณฑ์บนของรัฐ (The state parole boards) มีอำนาจหน้าที่พิจารณากำหนดเขตปลอดภัยสำหรับเด็กรวมทั้งระยะห่างที่ผู้ได้รับทัณฑ์บนกรณีกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศรวมถึงผู้มีประวัติการกระทำความผิดหรืออยู่ในระหว่างการถูกดำเนินคดีในความผิดเกี่ยวกับเพศจะสามารถอยู่อาศัยหรือเข้าไปในพื้นที่ดังกล่าว (Texas Department of Criminal Justice, 2015) โดยกรมยุติธรรมทางอาญาแห่งรัฐเท็กซัส (Texas Department of Criminal Justice) ซึ่งเป็นหน่วยงานรับผิดชอบ ได้ประกาศกำหนดวิธีการดำเนินการในเขตปลอดภัยสำหรับเด็ก (Child Safety Zones) เมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม 2556 และได้กำหนดให้มีคณะกรรมการอภัยโทษและทัณฑ์บน (Board of Pardons and Paroles: BPP) มีหน้าที่กำหนดเงื่อนไขเพื่อควบคุมพฤติกรรมของผู้เคยได้รับโทษทางอาญาในคดีล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กรวมถึงความผิดต่อเนื่องกับความผิดดังกล่าว นอกจากนี้ ได้กำหนดมาตรการต่าง ๆ⁴ ดังนี้

1) การขึ้นทะเบียนบุคคลที่มีประวัติความผิดเกี่ยวกับเพศ โดยประชาชนทั่วไปสามารถตรวจสอบข้อมูลของบุคคลเหล่านั้นได้ เช่น ที่อยู่อาศัย หรือที่ทำงาน เป็นต้น ทั้งนี้ กรมความปลอดภัยสาธารณะแห่งรัฐเท็กซัส (Texas Department of Public Safety) มีหน้าที่จัดทำฐานข้อมูลดังกล่าวเพื่อให้ประชาชนสามารถตรวจสอบและคอยช่วยเหลือเจ้าหน้าที่รัฐในการสอดส่องดูแลในบริเวณที่เป็นเขตปลอดภัยสำหรับเด็กผ่านระบบอินเทอร์เน็ต อย่างไรก็ตาม หากบุคคลใดใช้ข้อมูลดังกล่าวในทางที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือเป็นการรบกวน

³ Sandra Norman-Eady. (2007). OLR Research Report: Sex Offenders' Residency Restrictions.

สืบค้น 9 กันยายน 2562 จาก <https://www.cga.ct.gov/2007/rpt/2007-R-0380.htm>

⁴ Texas Board of Pardons and Paroles. (2015). สืบค้น 9 กันยายน 2562 จาก <http://www.tdcj.state.tx.us/bpp/index.htm>

สิทธิของบุคคลอื่นโดยปราศจากเหตุอันสมควร ก็จะต้องได้รับโทษตามที่กฎหมายกำหนด⁵

2) การห้ามบุคคลซึ่งอยู่ในระหว่างการถูกดำเนินคดีในฐานความผิดเกี่ยวกับเพศและบุคคลซึ่งมีประวัติการรับโทษในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศ เข้าไปยังสถานที่ซึ่งได้ประกาศเป็นเขตปลอดภัยสำหรับเด็กรวมถึงรอบบริเวณดังกล่าวในระยะห่าง 1500 ฟุต หรือประมาณ 750 เมตร ได้แก่ บริเวณโรงเรียน สถานรับเลี้ยงเด็ก ห้องสมุดสาธารณะ สระว่ายน้ำสาธารณะ โรงภาพยนตร์หรือในบริเวณอื่น ๆ ที่ประกาศกำหนดเพิ่มเติม

3) การห้ามบุคคลซึ่งอยู่ในระหว่างการถูกดำเนินคดีในการกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศและบุคคลซึ่งมีประวัติการรับโทษในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศ ควบคุมดูแลหรือเข้าร่วมและให้รวมถึงการร่วมมือกับบุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 17 ปี ในโครงการต่าง ๆ ซึ่งเกี่ยวกับการกีฬา กิจกรรมของเมือง หรือกิจกรรมทางวัฒนธรรม

อย่างไรก็ตาม หากมีความจำเป็นบุคคลซึ่งถูกจำกัดสิทธิตามกฎหมายนี้ อาจขออนุญาตเข้าไปยังสถานที่ซึ่งเป็นเขตปลอดภัยสำหรับเด็กได้เป็นรายกรณีและรายครั้ง โดยต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขตามที่กฎหมายกำหนด เช่น ห้ามถ่ายภาพ เป็นต้น ทั้งนี้ หน่วยงานที่มีหน้าที่ในการตรวจตราบริเวณเขตปลอดภัยสำหรับเด็ก ได้แก่ กรมตำรวจ (Police Department) โดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการจำกัดบริเวณของประชากรซึ่งมีประวัติการกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศ (Sex Offender Residency Ordinance, 2013) ซึ่งหากผู้ถูกควบคุมตามมาตรการดังกล่าว ได้ฝ่าฝืนกฎหมายจะได้รับโทษปรับเป็นจำนวนเงินไม่เกิน 500 ดอลลาร์ต่อครั้ง และต่อวันจนกว่าจะหยุดการกระทำที่เป็นการฝ่าฝืนกฎหมายนั้น

จากกรณีสภาพปัญหาอาชญากรรมในประเทศไทยซึ่งเด็กตกเป็นเหยื่อนั้น ได้ทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น โดยเฉพาะความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกายและการล่วงละเมิดทางเพศ จากผลการศึกษาพบว่า ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับเพศส่วนใหญ่มีพฤติกรรมที่อาจกระทำความผิดซ้ำอีก เนื่องจากมีสภาวะความผิดปกติทางจิตและขาดการยับยั้งชั่งใจ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ประเทศไทยจะต้องมีมาตรการเพื่อป้องกันและคุ้มครองเด็กให้พ้นจากบุคคลที่อาจก่อให้เกิดภัยแก่เด็ก⁶

แนวนโยบายเพื่อกำกับดูแลของหน่วยงานที่รับผิดชอบ

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ได้เคยมีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร 0505/ว 160 ลงวันที่ 17 มิถุนายน 2558 เรื่อง ร่างมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหากล่องละเมิดหรือคุกคามทางเพศในการทำงาน ไปถึงหน่วยงานรองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี กระทรวง กรม เพื่อแจ้งว่า กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้เสนอเรื่อง ร่างมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหากล่องละเมิดหรือคุกคามทางเพศในการทำงาน และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 16 มิถุนายน 2558 เห็นชอบร่างมาตรการในการป้องกันและแก้ไขการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศในการทำงาน และให้หน่วยงานภาครัฐถือปฏิบัติ และมอบหมายให้กระทรวงแรงงานขอความร่วมมือหน่วยงานภาคเอกชนรับร่างมาตรการในการป้องกันและ

⁵ Sex Offender Registry. (2013). สืบค้น 9 กันยายน 2562 จาก

<https://records.txdps.state.tx.us/sexoffender/PublicSite/Application/Search/Caveats.aspx?SearchType=County>

⁶ ศิริชนก วิริยะเกื้อกุล. (2558). มาตรการทางกฎหมายในการกำหนดเขตปลอดภัยสำหรับเด็กเพื่อลดอัตราเสี่ยงการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก. สืบค้น 9 กันยายน 2562 จาก

https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parcy_train/ewt_dl_link.php?nid=30790

แก้ปัญหาการล่วงละเมิดทางเพศในการทำงานไปดำเนินการตามความเหมาะสม โดย คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบตามที่กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เสนอ ดังนี้

1. เห็นชอบร่างมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศในการทำงาน และให้หน่วยงานภาครัฐถือปฏิบัติ

1.1 หน่วยงานต้องมีการจัดทำแนวปฏิบัติเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการล่วงละเมิดและคุกคามทางเพศในการทำงานที่ครอบคลุมบุคลากรทุกคนที่ทำงานในหน่วยงาน รวมทั้งผู้ที่มีการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงาน เช่น นักศึกษาฝึกงาน ผู้รับจ้าง ฯลฯ โดยให้บุคลากรในหน่วยงานได้มีส่วนร่วมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และยอมรับ รวมทั้งต้องประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความตระหนักแก่บุคลากรทุกคนในหน่วยงานได้รับทราบและถือปฏิบัติ

1.2 หน่วยงานต้องแสดงเจตนารมณ์อย่างจริงจังในการส่งเสริมความเท่าเทียมกันระหว่างบุคคล เพื่อให้บุคลากรปฏิบัติต่อกันอย่างให้เกียรติและเคารพซึ่งกันและกัน โดยการสร้างสภาพแวดล้อมที่ตีเน้นการป้องกันปัญหาเป็นพื้นฐานควบคู่กับการปรับเปลี่ยนทัศนคติเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศ

1.3 หน่วยงานต้องเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ และแนวทางในการแก้ไขในกรณีที่มีปัญหาเกิดขึ้น รวมทั้งกำหนดให้เป็นประเด็นหนึ่งในหลักสูตรการพัฒนาบุคลากรทุกระดับ การจัดสถานที่ทำงานเพื่อลดความเสี่ยงจากปัญหาการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ เช่น จัดห้องทำงานที่เปิดเผย โถง มองเห็นกันได้ชัดเจน เป็นต้น

1.4 การแก้ไขและจัดการปัญหาอาจใช้กระบวนการอย่างไม่เป็นทางการ เช่น การพูดคุยกันอย่างเป็นมิตร การประณอมข้อพิพาท ฯลฯ เพื่อยุติปัญหาหากกระบวนการไม่เป็นทางการไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ จึงจะเข้าสู่กระบวนการทางวินัยตามกฎหมายที่หน่วยงานนั้นถือปฏิบัติอยู่

1.5 การแก้ไขและจัดการปัญหาต้องดำเนินการอย่างจริงจังโดยทันที และเป็นไปตามเวลาที่กำหนดในแนวปฏิบัติเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการล่วงละเมิดและคุกคามทางเพศในการทำงาน และต้องเป็นความลับ เว้นแต่คู่กรณีทั้งสองฝ่ายยินยอมให้เปิดเผย รวมทั้งให้ความเป็นธรรมต่อทั้งสองฝ่ายเท่าเทียมกัน กรณีที่ขยายเวลาออกไปต้องมีเหตุผลที่ดีพอ

1.6 กรณีที่มีการร้องเรียนหรือการรายงานเรื่องนี้ ให้มีการแต่งตั้งคณะทำงานสอบข้อเท็จจริง ประกอบด้วย ประธานคณะทำงานที่มีตำแหน่งสูงกว่าคู่กรณี บุคคลจากหน่วยงานต้นสังกัดของคู่กรณี โดยมีตำแหน่งไม่ต่ำกว่าคู่กรณี บุคคลที่มีผลงานด้านการแก้ไขปัญหาการล่วงละเมิดทางเพศจนเป็นที่ประจักษ์ โดยอาจมีบุคคลที่มีเพศเดียวกับผู้เสียหายไม่น้อยกว่าหนึ่งคน และให้มีบุคคลที่ผู้เสียหายไว้วางใจเข้าร่วมรับฟังในการสอบข้อเท็จจริงได้ หากต้องมีการดำเนินการทางวินัย ขอให้คณะทำงานนำข้อมูลเสนอผู้บริหารประกอบการดำเนินการทางวินัย

1.7 หน่วยงานต้องติดตามผลการดำเนินงานตามแนวปฏิบัติเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการล่วงละเมิดและคุกคามทางเพศในการทำงานอย่างต่อเนื่อง และรายงานต่อคณะกรรมการส่งเสริมความเท่าเทียมระหว่างเพศอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

2. มอบหมายให้กระทรวงแรงงานขอความร่วมมือหน่วยงานภาคเอกชนรับร่างมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศในการทำงานไปดำเนินการตามความเหมาะสม⁷

จากมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวส่งผลให้ทุกกระทรวง ได้ออกแนวปฏิบัติ เรื่อง มาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศในการทำงานของทุกกระทรวง และใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน มาตรการดังกล่าวต้องมีการประเมิน และรายงานผลของแต่ละหน่วยงานต่อไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชิตชนก แผ่นสุวรรณ ได้ศึกษาเรื่อง “ความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราและอนาจาร: ศึกษาตั้งแต่สมัยกฎหมายตราสามดวงถึงประมวลกฎหมายอาญา” เมื่อ พ.ศ. 2548 พบว่า ความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราและความผิดฐานกระทำอนาจาร มีความเปลี่ยนแปลงในเรื่องของแนวความคิดในการบัญญัติความผิดวิธีบัญญัติความผิด และวิธีกำหนดลักษณะความผิด จากแนวความคิดเดิมในกฎหมายตราสามดวงที่ให้ความคุ้มครองแก่อำนาจปกครองหญิงของผู้ปกครอง ใครจะละเมิดมิได้ เมื่อประเทศไทยใช้ประมวลกฎหมายได้เปลี่ยนแปลงไปสู่แนวความคิดสมัยใหม่ที่ทำให้ความคุ้มครองเสรีภาพในทางเพศของบุคคล โดยคำนึงถึงสภาพสังคม จารีตประเพณี และสิทธิเสรีภาพความเท่าเทียมกันระหว่างชายกับหญิงมากยิ่งขึ้น ในขณะเดียวกันก็มีแนวโน้มของแนวความคิดในการปกป้องคุ้มครองสังคม และแนวความคิดเพื่อคุ้มครองสังคมนี้มีแนวโน้มมากขึ้นในอนาคต

จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย ได้ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีความเสี่ยงต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทางเพศของผู้หญิงไทย” เมื่อ พ.ศ. 2544 พบว่า ผู้กระทำผิดทางเพศส่วนใหญ่เป็นหนุ่มโสดมีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำแต่มีงานทำเป็นกิจลักษณะ ระดับการศึกษาต่ำ ขาดความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศศึกษา ขาดความผูกพันกับบทบาทหน้าที่ทางสังคมของตน โดยเฉพาะในฐานะบิดา ลูก/ น้ำ ที่มีต่อบุตร/ หลานสาวในฐานะ “ผู้ชาย” และ “ผู้ใหญ่” ของสังคม วัฒนธรรม และค่านิยมทางสังคมแบบชายเป็นใหญ่มาเป็นแบบแผนปฏิบัติ มีและใช้อำนาจที่อยู่เบื้องหลังบทบาทความเป็นชายกระทำต่อผู้หญิงอย่างไม่เท่าเทียมกัน และปฏิบัติต่อหญิงราวกับเป็นทรัพย์สินที่ซื้อขายแลกเปลี่ยนและแบ่งปันแก่เพื่อนชายด้วยกัน พฤติกรรมดังกล่าวเกิดจากกระบวนการขัดเกลาสู่ความเป็น “ตัวตน” ของผู้กระทำผิดทางเพศเหล่านี้มีความบกพร่อง ไม่สามารถควบคุมความต้องการและยับยั้งชั่งใจได้ มีการแสดงพฤติกรรมสำส่อนด้วยการเกี่ยวข้องกับผู้หญิงหลายคน และบ้างก็กระทำผิดเมื่อดื่มสุราหรือใช้ยาเสพติดที่แปรสภาพสารเคมีภายในร่างกายไปจากปกติ ทำให้จิตใจผู้กระทำผิดทางเพศมีความต้องการได้รับการตอบสนองแรงขับทางเพศสูง ขณะที่มีความรู้สึกลบยับยั้งชั่งใจต่อความผิดบาปที่กระทำในระดับต่ำ และ “ขาดมูทิตาจิต” (Victim Identification) ต่อเหยื่ออาชญากรรม กล่าวโดยสรุปได้ว่า “ผู้หญิง” เป็นกลุ่มที่มีความเสี่ยงสูงต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทางเพศคดีข่มขืนในสังคมไทย คือ

⁷ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (2558). ร่างมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศในการทำงาน. สืบค้นเมื่อ วันที่ 5 สิงหาคม 2562 จาก <http://www.cabinet.soc.go.th/soc/Program2-3.jsp?topserl=99314209>

กลุ่มเด็กหญิงแรกรุ่น อายุระหว่าง 11-15 ปี ที่เป็นนักเรียน นักศึกษา ถูกข่มขืนที่บ้านเพื่อนหรือคนรู้จัก โดยคนรัก เพื่อน หรือคนรู้จัก ในช่วง 22.01-02.00 น.

ข้อเสนอแนะ

1. หน่วยงานภาครัฐโดยเฉพาะสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ควรจัดทำฐานข้อมูลเก็บบันทึกสถิติ อาชญากรรมคดีอาญาการกระทำอนาจารหรือการกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศอื่นให้ครบถ้วน เพื่อการป้องกันการข่มขืนกระทำชำเรา อาชญากรรมคดีอาญาและการกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศอื่น โดยปัจจุบันพบว่า สำนักงานตำรวจแห่งชาติมีการบันทึกเฉพาะคดีข่มขืนกระทำชำเราเท่านั้น ส่งผลให้สถิติความผิดเกี่ยวกับเพศ ของประเทศไทยไม่มีความสมบูรณ์ ไม่สามารถนำไปสู่การวิเคราะห์ทางสถิติในภาพรวมของการเกิด อาชญากรรมประเภทนี้ได้อย่างชัดเจน

2. หน่วยงานภาครัฐ ต้องร่วมมือกับชุมชนในการดูแลรักษาความปลอดภัยแก่ประชาชนในสังคม

เอกสารเพิ่มเติม

1. พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาและคุ้มครองสถาบันครอบครัว พ.ศ. 2562
2. พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนา
และคุ้มครองสถาบันครอบครัว พ.ศ. 2562 พ.ศ. 2562
3. พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550

สำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

โทร. 0 2244 2070-2

Bureau of Academic Services

The Secretariat of the House of Representatives

Tel. 0 2244 2070-2

พิมพ์ที่ : สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร